

Lipplands-Bro
KOMMUNEN SOM GER PLATS

Handlingar till
Trygghetsutskottets sammanträde
den 20 november 2020

Dagordning

Beslutsärenden

33 Årsuppföljning samverkansöverenskommelse kommun/polis	3
34 Handlingsplan socialt hållbart Bro 2020-2025	50
35 Handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck	63
36 Förutsättningar för idéburet offentligt partnerskap med Kvinnojouren Anna.	98

Rapporter

Embrace rapport - Veckolägesbild v 42-44	101
Embrace veckolägesbild 40-42	106
Veckolägesbild Embrace v 38-40	111

Delegationsbeslut

Anmälningar

Camilla Stark

Datum

Vår beteckning
KS 20/0600

Er beteckning

Utvecklingsstaben

Trygghetsutskottet

camilla.stark@upplands-bro.se

Årsuppföljning samverkansöverenskommelse kommun/polis

Förslag till beslut

Trygghetsutskottet godkänner årsuppföljning samverkansöverenskommelse kommun/polis.

Sammanfattning

Detta är en årsuppföljning av samverkansöverenskommelse och åtgärdsplan kommun/polis 2020. Delårsuppföljning skedde i augusti 2020.

Uppföljningen utgår från en tabell över samverkansområden där Upplands-Bro kommun och lokalpolisområde Upplands-Bro/Järfälla ska samverka i syfte att öka tryggheten och säkerheten för ett hållbart Upplands-Bro. Uppföljningen fokuserar på vad som *gjorts* och *görs* inom varje område.

Arbete sker i alla punkter, men med olika intensitet. Under rubrik ”Uppföljning” presenteras de åtgärder och insatser som genomförts under 2020.

Följande är de prioriterade samverkansområdena:

- Förstärkt kapacitet och övergripande gemensam målbild
- Ett tryggt Upplands-Bro, inget utsatt område
- Trygghet på offentlig plats
- Arbete med ungdomar i riskzon
- Inbrott i bostad
- Våldsbejakande extremism
- Trygghetscenter
- Vapen och dödligt våld
- Insatser mot droghandel och öppna drogscener

- Insatser mot gängkriminalitet och organiserad brottslighet

I uppföljningen beskrivs dessa samverkansområden i en viss mån förkortad version. Hela samverkansöverenskommelsen och åtgärdsplanen finns som bilaga.

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 3 november 2020
- Samverkansöverenskommelse 2020
- Åtgärdsplan 2020

Ärendet

Definition	<p>Kommun och polis prioriterar samarbetet utifrån samverkansöverenskommelsen och arbetar utifrån en gemensam målbild om ökad trygghet och ökad säkerhet för att skapa ett hållbart Upplands-Bro.</p> <p>Kommun och polis har för avsikt att resurssätta arbetet inom överenskommelsen för att nå den gemensamma målbilden.</p> <p>Under perioden ska samverkan förätas och polisens personaltäthet öka.</p>
Mål och syfte för samverkan	<p>Mål: Att Upplands-Bro kommun långsiktigt ska vara en trygg och socialt hållbar kommun där resurser möter behoven.</p> <p>Att den brottsrelaterade otryggheten i kommunen ska minska och att kommuninvånarna ska känna trygghet.</p> <p>Syfte: Att kommun och polis tillsammans ska ha en gemensam kapacitet att möta utmaningar och behov i kommunen kopplat till brottsrelaterad otrygghet samt att kommun och polis ska arbeta utifrån en gemensam målbild. Den övergripande målbilden tecknas av denna överenskommelse i och med de samverkansområden som beskrivs.</p>
Utmaningar/prioritering	<p>En gemensam lägesbild ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar.</p>
Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen: Har ett resurssatt och samordnat brottsförebyggande arbete på flera nivåer med tydligt mandat i uppdragen kopplat till överenskommelsen.</p> <p>Polisen:</p>

	<p>Verkar aktivt för att minska brottsligheten i kommunen utifrån överenskommelse och har en poliskapacitet som möter behoven utifrån rådande lägesbild.</p>
Uppföljning	<p>Överenskommelsen och de prioriterade områdena utgör den gemensamma målbilden.</p> <p>Kommunen har ett brottsförebyggande arbete i olika nivåer, strategiskt, samordnande och operativt. Arbetet är under utveckling, bland annat genom det påbörjade arbetet med arbetsmetoden EST (Effektiv Samordning för Trygghet).</p> <p>Polisen hade under sommaren till följd av läge och särskilda händelser en stor förstärkt polisnärvaro i kommunen, genom en polisområdesgemensam insats.</p> <p>Kommun och polis för en tät dialog kring polisens närvaro för att säkerställa goda förutsättningar för det brottsförebyggande arbetet även framåt. Polisen har en fortsatt ökad närvaro i Upplands-Bro i form av synliga insatser men också genom spaning och underättelseverksamhet.</p> <p>Kommun och polis ser gemensamt över samverkansstrukturerna för att skapa ytor och rum för en fortsatt tät samverkan på både strategisk och operativ nivå.</p> <p>Kommun och polis kommer att ha en särskild samverkansdag i december med kunskaps- och kompetenshöjande syfte.</p>

1. Ett tryggt Upplands-Bro, inget utsatt område

Definition	<p>Definitionen av ett utsatt område är ofta ett område med utbredd socioekonomisk problematik och segregation. Enligt polisens nationella avdelning (NOA) som kartlagt utsatta områden i Sverige är ett utsatt område en geografiskt avgränsad plats som karakteriserat av låg socioekonomisk status och kriminell påverkan på lokalsamhället. I Upplands-Bro Kommun är idag Finnsta definierat som ett utsatt område. Kommunen och polisen ska genom aktiv samverkan tillse att utsatta områden inte förekommer inom Upplands-Bro.</p>
Mål och syfte för samverkan	<p>Mål: Att Upplands-Bro kommun inte ska ha några utsatta områden. Att Bro Finnsta inte ska vara ett utsatt område.</p>

	<p>Syfte: Att genom främjande och förebyggande insatser i nära samverkan med polisen se till att alla områden i kommunen är socialt hållbara.</p>
Utmaningar/prioritering	<p>En gemensam strategi ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar.</p>
Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen: Arbetar aktivt för att minska och motverka segregation genom kommunövergripande insatser på flera nivåer. Polisen verkar aktivt för att motverka etablering av kriminella gäng i kommunen.</p> <p>Polisen: Arbetar riktat för att förebygga rekrytering till gäng och andra destruktiva grupperingar.</p> <p>Båda parter ingår i BID-samarbetet i Bro och arbetar ihop med bostadsbolag, näringsliv och civilsamhälle för att motverka utsatta bostadsområden och öka trivsel och trygghet i Bro.</p>
Uppföljning	<p>Båda parter deltar regelbundet i BID Bro utveckling platssamverkan genom att kommunpolis, representant från kommunens Tekniska kontor samt enhetschef för Trygghets- och preventionsenheten är adjungerade medlemmar i styrelsen för Bro utveckling, samt i andra samverkansforum där BID Bro utveckling är en del (såsom Förebyggande rådet).</p> <p>Polis och kommun för dialog och samverkar med näringslivet ur ett trygghetsperspektiv.</p> <p>Genom det Förebyggande rådet samverkar kommun och polis kring frågor om social hållbarhet, bland annat genom den handlingsplan för ett socialt hållbart Bro som är under arbete.</p> <p>Polis och kommun har möten utifrån NOAs (Nationella Operativa Avdelningen) kriterier för gradering av utsatta områden och samarbetar både kring bedömning och att ringa in de områden dit vi behöver rikta insatser (tematiskt och geografiskt).</p>

2. Trygghet på offentlig plats

3.1 Krog tillsyn

Definition	Strukturerat arbete i krogmiljö där polis och kommun gemensamt gör tillsyn i krogmiljö för att kontrollera att ansvarig förhåller sig till de regler som förväntas.
Mål och syfte för samverkan	Strukturerat arbete i krogmiljö med syfte att sänka berusningsgraden. Målet med arbetet är att därmed minska antalet våldsbrott.
Utmaningar/prioritering	För att kontrollera att krogar med serveringstillstånd sköter detta genomför kommun och polisen alkoholtillsyn i enligt med bestämmelserna i alkohollagen (2010:1622)
Åtaganden för respektive part	Kommunen: Kommunens alkoholhandläggare ansvarar för samverkan runt detta. Lokalpolisen: Lokalpolisen medverkar vid kontrollerna.
Uppföljning	Kommunens tillsyns-/alkoholhandläggare har haft möten med polisen och genomför krog tillsyn december 2020.

3.2 Trygghetsvandring

Definition	Trygghetsvandringar innebär att en grupp människor går igenom ett område och systematiskt inventerar det ur trygghetssynpunkt. Trygghetsvandringar är en metod för att få alla olika parter, boende och verksamma i området, att träffas tillsammans med en arrangör och samtala om hur området kan bli tryggare och mer trivsamt.
Mål och syfte för samverkan	Syftet med trygghetsvandringen är ett ömsesidigt utbyte av tankar och synpunkter och en chans att sprida information och diskutera konstruktiva idéer mellan boende, kommun, polis och andra intressenter. Målet är att utifrån inkomna synpunkter identifiera åtgärder som bidrar till ökad trygghet på platsen.

Utmaningar/prioritering	<p>Vid en trygghetsvandring är det viktigt att se till att alla berörda i ett område involveras, exempelvis ur ett jämställdhetsperspektiv, barnperspektiv osv. Detta innebär krav på att den som samordnar vandringen är medveten om vilka som är med och vilka frågor som lyfts upp.</p> <p>Polismyndigheten har ett uttalat mål att ta in medborgarnas kunskap om vad de upplever som problem i sin kommun. Trygghetsvandringar, där lokalpolisen deltar, är ett sätt att ta in medborgarnas perspektiv.</p>
Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen:</p> <p>Står som arrangör av trygghetsvandringen och bjuder in olika intressenter. För vidare synpunkter och förslag som rör kommunen. Genomför eventuella åtgärder inom kommunens ansvarsområde.</p> <p>Lokalpolisen:</p> <p>Närvarar under trygghetsvandringen och för vidare synpunkter och förslag som rör lokalpolisen. Genomför eventuella åtgärder inom lokalpolisens ansvarsområde.</p>
Uppföljning	<p>Trygghetsvandringar genomförs en gång/år/kommundel och samordnas och arrangeras av Trygghets- och preventionsenheten.</p> <p>Under våren 2020 har vandringar genomförts i Brunna och Bro, under hösten kommer en vandring att genomföras i Kungsängen. Vid vandringarna har bland annat kommun, polis, bostadsbolag, civilsamhälle och föreningar medverkat. Det har också genomförts en extra vandring med ungdomar i Bro.</p> <p>Dessa vandringar har resulterat i flertalet åtgärder. I fortsatta trygghetsvandringar kommer uppföljningen av åtgärder att struktureras ytterligare.</p>

3.3 Lägesbild

Definition	<p>Lokala regelbundna möten med fokus på viktiga händelser och tendenser i kommunen där aktörer som är viktiga för det trygghetsskapande arbetet i kommunen deltar och delger sina erfarenheter.</p> <p>Polisen och Upplands-Bro kommun skall, utifrån NOA:s</p>
-------------------	--

	(Polisens Nationella Operativa Avdelning) framtagna modeller, tillsammans kartlägga kommunens lägesbild.
Mål och syfte för samverkan	Alla medverkande parter får i och med lägesbildsmötet en gemensam aktuell lägesbild för kommunen.
Utmaningar/prioritering	<p>Ett flertal aktörer i kommunen kan bidra med viktig information som bidrar till en bättre sammansatt lägesbild. Alla aktörer tjänar också på att ha en lägesbild som är vidare än det som ryms i det egna synfältet.</p> <p>Inbjudna aktörer kommer från skola, fritidsverksamhet, fastighetsbolag, lokalt näringsliv, socialtjänst, räddningstjänst och kommunens fältpersonal/brobyggare.</p>
Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen: Deltar med berörd personal.</p> <p>Lokalpolisen: Bjuder in, håller i mötet och för även löpande mötesanteckningar som sedan distribueras till berörda parter.</p>
Uppföljning	<p>Polisen sammankallar till och leder ett lägesbildsmöte varannan vecka där en bred representation medverkar och delar lägesbild med varandra. Under Covid-19-pandemin ges möjlighet att delta i lägesbildsmöten genom Teams. Dessa möten är välbesökta och uppskattade av de deltagande aktörerna.</p> <p>När man ser över samverkansformerna mellan polis och kommun kommer lägesbildsmöten att vara en del av den översyn man gör, för att eventuellt ersätta med möten kopplade till EST eller operativa samverkansforum.</p> <p>Polis och kommun har möten utifrån NOAs (Nationella Operativa Avdelningen) kriterier för gradering av utsatta områden och samarbetar både kring bedömning och att ringa in de områden dit vi behöver rikta insatser (tematiskt och geografiskt).</p>

3.4 Kamerabevakning

Definition	Kameror för bevakning på strategiska platser i kommunen.
-------------------	--

Mål och syfte för samverkan	Syftet med kamerabevakningen är att motverka brott samt att underlätta utredning vid brott. Målet är att minska brottsligheten på utsatta platser samt att öka tryggheten.
Utmaningar/prioritering	Vid kamerabevakning är det viktigt att regelverk följs och att en organisation för hantering och lagring av filmer upprättas.
Åtaganden för respektive part	Kommunen: Upprättar en organisation för hantering av kamerabevakning på strategiska platser och sätter upp kameror där kommunen har tillstånd. Kommun och polis för en löpande dialog kring behov av kamerabevakning i kommunen. Polis och kommun samverkar kring materialet för att underlätta identifiering och lagföring.
Uppföljning	Gällande den kamera som kommunen har tillstånd för (vid Bro centrum-parkering) genomförs grundläggande elarbeten för att tillse att denna kamera har fast eltillförsel och kan fungera dygnet runt. Polisen har sedan sommaren 2020 en kamera i Bro centrum som fortsatt kommer att sitta uppe. Kommun och polis för en löpande dialog kring behov av kamerabevakning i kommunen. Dialog förs kring kameratillstånd i Kungsängens centrum och polisen levererar underlag till kommunens ansökan till Datainspektionen. Vid behov får polis tillgång till det bildmaterial som kommunens bevakningskameror tagit upp.

3. Arbete med ungdomar i riskzon

41. Aktivt arbete för att upptäcka tidigare okända narkotikamissbrukare

Definition	Vid information om att en ungdom under 18 år missbrukar narkotika kan polis och socialtjänst göra hembesök för att vidare utröna omständigheterna och vidta adekvata åtgärder.
-------------------	--

Mål och syfte för samverkan	Upptäcka narkotikamissbruk i ett tidigt skede för att avbryta en negativ utveckling för den unge.
Utmaningar/prioritering	<p>Ungdomars narkotikaanvändning är angelägen att upptäcka och avbryta, då det finns risk för fortsatt missbruk och mer allvarlig kriminalitet.</p> <p>Samtal med föräldrar och eventuella hembesök sker med en låg misstankegrad. Samtal och andra omständigheter kan sedan leda till starkare brottsmisstanke och beslut om tvångsmedel i form av urinprov.</p>
Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen: Relevanta aktörer inom socialtjänsten deltar.</p> <p>Lokalpolisen: Lokalpolisen tar vanligen initiativ till hembesöket och planerar och genomför det. Polis genom gruppchef med ansvar för ungdomsutredningar.</p>
Uppföljning	Informationsinflödet till polisen om unga som misstänks bruka narkotika är svagt. Arbetet med hembesök har inte prioriterats när det gäller just misstanke om narkotikabruk, dock har flertalet orossamtal i hemmet med unga i riskzon genomförts.

4.2 Samtal med föräldrar till ungdomar i riskzon

Definition	<p>Orossamtal med föräldrar till ungdomar i riskzonen sker skyndsamt och gemensamt av lokalpolisen och socialtjänsten. Detta riktar sig till föräldrar till ungdomar som uppvisar tendenser till att vara på väg in i missbruk eller annan kriminalitet och som därmed riskerar att allvarligt påverka dennes utveckling.</p> <p>Metoden kan även användas för ungdomar under 15 år där socialtjänsten inte begär LUL-utredning (lagen om unga lagöverträdare) inom ramen för socialtjänstens förhandsbedömning.</p>
Mål och syfte för samverkan	Föräldrar ska få tidiga signaler om att deras barns utveckling riskerar att föra dem in i kriminalitet och/eller missbruk.

Utmaningar/prioritering	<p>Operativ polispersonal får kontinuerligt kännedom om vad som händer i lokalsamhället. En del av den information och de tips som förs fram berör ungdomar som är på väg in i en negativ livsstil.</p> <p>För att informera och hjälpa ungdomarnas föräldrar används orossamtal, där just samhällets oro för den unges utveckling framförs samtidigt som stöd och hjälp erbjuds.</p>
Åtaganden för respektive part	<p>Både lokalpolisen och socialtjänsten ansvarar för att initiera samtalen.</p>
Uppföljning	<p>Orossamtal med föräldrar till ungdomar i riskzon sker skyndsamt och gemensamt av lokalpolisen och socialtjänsten. Detta prioriterades under sommaren till följd av en stor social oro i Bro, och polis och socialtjänst genomförde flera hembesök/orossamtal, framförallt i Bro.</p> <p>Flera av de ungdomar som orossamtal hållits med är redan aktuella hos socialtjänst och kända av polis. På så vis erbjuds de redan stöd från socialtjänsten i olika former, vilket vissa önskar och andra inte.</p> <p>Socialtjänsten upplever att samverkan med Polisen fungerat mycket bra. Orossamtal som riktar sig till yngre förstagångsförbrytare kan ha god effekt och polis och socialtjänst är överens om att för denna målgrupp ska orossamtal fortsätta ske.</p> <p>Flera orossamtal var planerade under våren men ställdes in på grund av Covid-19 och polisens beslut att i dåläget inte göra hembesök.</p>

4.3 Social insatsgrupp – samverkan på individnivå

Definition	<p>En strukturerad samverkansform på lokal nivå med föräldrar, socialtjänst, polis, skola och andra viktiga aktörer som individriktat samverkar för att stödja den unge att upphöra med kriminella handlingar.</p>
Mål och syfte för samverkan	<p>Målet är att i samverkan stödja ungdomar som befinner sig i destruktiva miljöer genom insatser som möjliggör att de kan lämna dessa.</p>

Utmaningar/prioritering	<p>Socialt utsatta ungdomar som lever i riskmiljöer behöver stöd för att kunna bryta en negativ utveckling. Utifrån detta har arbetsmetoder formats, där flera viktiga aktörer runt den unge samlas och jobbar gemensamt för att få till stånd en positiv utveckling i den unges liv.</p> <p>Medverkande är främst föräldrar, socialtjänst, polis och skola, men även andra aktörer som bedöms kunna vara positiva inslag i den unges liv kan medverka.</p> <p>Samtycke krävs och sekretessen lyfts i arbetet så långt det går.</p>
Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen: Kommunens socialtjänst är sammankallande.</p> <p>Lokalpolisen: Lokalpolisen deltar i det löpande arbetet och i träffar med aktuella individer.</p> <p>Beslut om vilka individer som kan vara aktuella tas gemensamt.</p>
Uppföljning	<p>SIG pågår 2020 och har haft sex inskrivna klienter. Av dessa har en avslutats som uppfyllt alla sina mål och fått heltidsjobb. En annan har flyttats till en annan kommun p.g.a hotbild och där påbörjat praktik och körkortsutbildning.</p> <p>Målgruppen har förskjutits till vuxna/unga vuxna då behovet har bedömts vara större där av den person som arbetar som SIG-lots.</p>

4.4 Samverkan mellan skola och polis

Mål och syfte för samverkan	Genom samverkansformer skapa förutsättningar för ett effektivt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete med fokus på ungdomar.
------------------------------------	---

Utmaningar/prioritering	Ungdomar som är i riskzon för destruktiv livsutveckling och kriminell verksamhet börjar generellt sin bana på allvar i högstadieålder. Det är därför av vikt att skola och polis har fungerande samverkansformer där händelser, trender och individer kan diskuteras så långt det är möjligt inom ramen för sekretesslagstiftningen. Det ger båda parter goda möjligheter för att tidigt kunna uppmärksamma individer och trender som behöver hanteras inom ramen för den egna verksamheten.
Åtaganden för respektive part	Kommunen: Upplands-Bro gymnasium kallar till och ansvarar för nätverksmöten var sjätte vecka. Kommunens högstadieskolor ska erbjuda lokalpolisen möjlighet att delta vid föräldramöten. Polis och skola ska arbeta aktivt och gemensamt med att förebygga hantering och narkotikabruk bland skolelever. Polisen ska utöver föräldramöten kunna ges möjlighet att informera föräldrar via kommunens kommunikationskanaler. Lokalpolisen: Medverkar i nätverksmöten på UBG. Informerar föräldragrupper i årskurs åtta och nio i samband med föräldramöten.
Uppföljning	Ungdomssamverkansmöten på UBG pågick kontinuerligt under vårterminen och polis är en återkommande deltagande part. Under höstterminen har en ny rektor tillträtt som ser över denna samverkansform, hur den fortsatt ska formas och vilka som ska delta. Kommun och polis ser också över att skapa nya samverkansformer med start våren 2021 där man bland annat ska samarbeta på operativ nivå i alla kommundelar, även gällande barn och unga i grundskolan. Polisen har erbjudits att delta i högstadieskolornas och gymnasieskolans föräldramöten på de skolor som arrangerat föräldramöten i höst. De möten som ägt rum har skett digitalt. Polis upplever sig ha god tillgång till skolornas kommunikationskanaler. Under 2020 har också polis och kommun <i>tillsammans</i> gått ut med viss kommunikation i skolornas kanaler för att nå vårdnadshavare och elever med

	viktiga budskap.
--	------------------

4. Inbrott i bostad

5.1 Grannsamverkan

Definition	Grannsamverkan har blivit ett samlingsnamn för åtgärder som innebär att de boende i ett område bildar ett brottsförebyggande nätverk.
Mål och syfte för samverkan	Målet är att minska brottsligheten och öka tryggheten och därmed också trivseln i bostadsområden.
Utmaningar/prioritering	Att engagera de boende samt fastighetsägarna och i förekommande fall hyresgästföreningar i flerfamiljshusområden i konceptet Grannsamverkan.
Uppföljning	<p>Fokus under början av året har varit att uppdatera alla register över Grannsamverkansområden och kontaktpersoner, med medgivande enligt GDPR.</p> <p>Kommun och polis genomför alla åtaganden som finns listade i åtgärdsplanen inom området.</p>

5.2 Grannstöd

Definition	<p>Grannstöd har funnits i Stockholms län i många år och är ett komplement till Grannsamverkan mot brott. Verksamheten bygger på att frivilliga deltagare under ledning av lokal polis patrullerar bostadsområden huvudsakligen under vardagar på dagtid.</p> <p>I Upplands-Bro finns en grannstödsbil som bemannas av utbildade volontärer.</p> <p>Grannstödsbilen är verksam i brottsdrabbade områden i kommunen under devisen observera – rapportera – åtgärda.</p>
-------------------	--

Mål och syfte för samverkan	Syftet med samverkan kring grannstödsbilen är att både polis och kommun ger bästa möjliga förutsättningar – genom utbildning och information – för grannstödsförarna att utföra sitt uppdrag. Målet med samverkan är att minska antalet inbrott samt kvalitetssäkra Grannsamverkan mot brott, och på så vis även höja tryggheten.
Utmaningar/prioritering	Inbrotten är inte statiska i förhållande till plats, tid och tillvägagångssätt, vilket medför att arbetet måste vara brett. Aktuell och korrekt information till förarna är en prioritet.
Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen: Rekrytera grannstödsförare. Ansvara för förarutbildningar. Administrera gemensamt register för förare. Ansvara för styrgruppsmöten.</p> <p>Lokalpolisen: Informera grannstödsförarna via nyhetsbrev, som distribueras av kommunen. Daglig information till grannstödsförarna vid passets start. Beställa och distribuera material från SSF. Medverka i förarutbildningar. Medverka vid styrgruppsmöten.</p>
Uppföljning	<p>Grannstödsförarna har kraftigt begränsats i sin möjlighet att bemanna grannstödsbilen under Covid-19-pandemin. Detta då en stor majoritet av förarna tillhör riskgrupp. Januari-mars fungerade arbetet som vanligt. Vissa förare har kunnat bemanna vissa pass under höst 2020 men utifrån rådande rekommendationer med avsikt att begränsa antal sociala kontakter med andra än de man i vanliga fall umgås och lever med står Grannstödsbilen nu stilla.</p> <p>Kommun och polis uppfyller sina respektive åtaganden även om arbetet till viss del varit vilande under pandemin.</p>

5. Våldsbejakande extremism

Definition	Forumet är ett specialiststöd för kommunens olika verksamheter. Genom forumet är det möjligt för till exempel en lärare, kurator eller fritidsledare att begära vägledning i ärenden som berör våldsbejakande extremism. I konsultationsforumet sitter företrädare från olika delar av kommunen samt lokalpolisen.
Mål och syfte för samverkan	Målet med konsultationsforumet är att både polis och kommun har tillräcklig kompetens och beredskap för att kunna ge råd i frågeställningar som rör våldsbejakande extremism. Syftet med konsultationsforumet är att hantera akuta frågor och agera som stöd vid signaler om våldsbejakande extremism.
Utmaningar/prioritering	Konsultationsforumet ska ta intryck av existerande metoder och modeller för att hantera radikalisering samt följa omvärldsbevakningen på området på lokal, regional, nationell och internationell nivå.
Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen:</p> <p>Kommunens förebyggande enhet är ansvariga och sammankallande till konsultationsforumet.</p> <p>Lokalpolisen:</p> <p>Närvarar vid konsultationsforumet och bidrar fortlöpande med underrättelser som berör grupperingar och individers involvering i våldsbejakande extremism lokalt.</p> <p>Alla parter åtar sig att utbilda och kompetensutveckla sig på området.</p>
Uppföljning	<p>Konsultationsforum för våldsbejakande extremism har varit vilande men startade igen i september 2020, sammankallat av Trygghets- och preventionssamordnare. Forumet kommer att sammanträda halvårsvis samt vid behov.</p> <p>Däremellansammanfattar trygghets- och preventionssamordnare ett ”nyhetsmail” och delar med konsultationsforumet, baserat på omvärldsbevakning i frågan våldsbejakande extremism.</p> <p>Underrättelser gällande eventuella aktuella individer eller grupper lämnas kontinuerligt från kommunpolis till kommunens säkerhetschef. Vid behov/oro kan polisen konsulteras.</p> <p>En revidering av kommunens handlingsplan mot</p>

	våldsbejakande extremism (2016) har påbörjats hösten 2020, beslutat av Trygghetsutskottet.
--	--

6. Trygghetscenter

Definition	Trygghetscenter är en samlad arbetsplats för kommunens samtliga trygghetsfunktioner centralt placerad lokalt i Bro. Även polis och räddningstjänst kan via ett Trygghetscenter förbättra samarbetet med kommunen och öka den lokala synligheten.
Mål och syfte för samverkan	Syftet med ett Trygghetscenter är att samla alla kommunens trygghetsfunktioner och fältarbetare under ett och samma tak för att öka synlighet och tillgänglighet lokalt för medborgarna. Målet är att ett Trygghetscenter ska kunna öka tryggheten och säkerheten i kommunen samt bidra till att arbetet blir enklare och mer effektivt. Effekten av att ha olika funktioner samlade kan bli ett bredare perspektiv i arbetet där värdefull kunskaps- och informationsdelning kan bli bättre och där kompetensen ökar.
Utmaningar/prioritering	En gemensam lägesbild ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar.
Åtaganden för respektive part	Kommunen: Kommunen driver Trygghetscentret och bemannar öppettiderna med personal som också har centret som arbetsplats och bas för trygghetsarbetet. Lokalpolisen: Polisen förlägger sin områdeskontorsverksamhet i Trygghetscentret.
Uppföljning	Trygghetscenter är i drift sedan februari 2020. Verksamheten begränsas av Covid-19. Detta har påverkat medborgarnas nyttjande av verksamheten, samt vissa aktörers närvaro på centret (såsom budget- och skuldrådgivare, överförmyndarkansli och Advokatjouren/juridisk rådgivning). Polisen har i mesta möjliga mån förlagt sin områdesverksamhet i Bro till Trygghetscenter. Lägesbildsmöten hålls också på centret varannan vecka. Kommunen har personal på plats i Trygghetscenter varje

	<p>vardag och har så haft under hela pandemin. På kvällar och helger rör sig väktare och fältassistenter i lokalerna. Fältgruppen håller i utsättningsmöten för operativ personal och andra aktörer på centret varje fredags- och lördagskväll.</p> <p>I den mån den varit möjligt under rådande omständigheter används Trygghetscenter som bas för bland annat trygghetsvandringar och dialogkvällar.</p> <p>Polis och kommun hade planerat att under hösten genomföra medborgardialoger på Trygghetscenter kopplade till det medborgarlöfte man gemensamt ska formulera. Dessa dialoger är inställda till följd av Covid-19-pandemin. Polis och kommun ser över hur man kan genomföra dialog med medborgare på andra sätt.</p>
--	--

7. Vapen och dödligt våld

7.1 Strategi för att motverka vapeninnehav

Definition	Olovligt vapeninnehav bland civila i kommunen ska aktivt motverkas. Tillsammans ska polis och kommun hitta en strategisk samverkan som bidrar till ökat beslagtag av illegala vapen som figurerar i kommunen.
Mål och syfte för samverkan	Mål: Att Upplands-Bro kommun långsiktigt ska vara en kommun fri från olovligt vapeninnehav. Syfte: Genom gemensamt strategiskt arbete mellan polis och kommun försvåra för kriminella att inneha vapen i kommunen.
Utmaningar/prioritering	En gemensam strategi ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar.
Åtaganden för respektive part	Kommunen och polis: Hitta en gemensam strategi för hur olovliga vapen i kommunen ska motverkas.
Uppföljning	Polisen arbetar aktivt med frågan, och delar relevant information med berörda inom kommunen (Trygghets- och preventionsenheten är ingång för generell information). Polisen ger en lägesbild samt information om hur det polisiära arbetet ser ut. Kommunen vidarebefordrar information kring vad man hör och ser till polis, och delar sin lägesbild i en aktiv dialog. Detta omfattar bland annat kommunens uppsökande personal,

	exempelvis i form av fältassistenter och väktare, och personal som arbetar nära ungdomar och unga vuxna såsom fritidsledare.
--	--

8.2 Strategi för att motverka dödligt våld

Definition	Alla former av dödligt våld ska aktivt motverkas i kommunen. Särskilt prioritet är att få stopp på det dödliga våldet bland barn och unga samt unga vuxna till följd av skjutningar.
Mål och syfte för samverkan	<p>Mål: Upplands-Bro kommun långsiktigt ska vara en kommun fritt från dödligt våld. Kommuninvånare ska kunna känna sig säkra och trygga ifrån att utsättas för dödligt våld.</p> <p>Syfte: Att kommun och polis aktivt samverkar för att motverka det dödliga våldet. Samverkan kan ske på flera nivåer i kommunen utifrån en gemensam strategi.</p>
Utmaningar/prioritering	En gemensam strategi ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar.
Åtaganden för respektive part	Kommunen och polis: Hitta en gemensam strategi för hur det dödliga våldet i kommunen ska motverkas.
Uppföljning	<p>Polisen arbetar aktivt med frågan, och delar relevant information med berörda inom kommunen (Trygghets- och preventionsenheten är ingång för generell information). Polisen ger en uppdaterad lägesbild samt information om hur det polisiära arbetet ser ut.</p> <p>Polisen kommer att erbjuda utbildning kring PDV – Pågående Dödligt Våld, till skolpersonal (med start på gymnasieskola och högstadieskolor). Denna omfattar bland annat vad kan skolan ha för rutiner för att hantera pågående dödligt våld.</p> <p>Polis och kommun deltar i en samverkansgrupp gällande våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck, som startat våren 2020. Denna grupp sammankallas av samordnare för våldsprevention, Enheten för trygghet och prevention. I gruppen samverkar kommunens kontor, polis, Upplands-Brohus, kvinnojouren Anna, regionen i form av BVC, MVC med flera.</p> <p>Metoden Huskurage (metod för att förebygga och förhindra</p>

	<p>våld i nära relation – våld i hemmet) ses över för start 2021. Beslut sker i Upplands-Brohus styrelse i december 2020. Där samarbetar bostadsbolag, kommun och polis i förberedelse och implementering.</p> <p>Kommunen undersöker möjligheten till att arbeta enligt våldsförebyggande program eller metod på förskola eller i skola, med polisen som medaktör.</p>
--	---

8. Insatser mot droghandel och öppna drogscener

Definition	Droghandel som sker öppet eller dolt i kommunen ska aktivt motverkas och bekämpas. Öppna drogscener där bruk och försäljning av narkotika ser offentligt och uppfattas som problematiskt av allmänhet ska aktivt motverkas och bekämpas.
Mål och syfte för samverkan	<p>Mål: Att Upplands-Bro kommun inte ska ha några öppna drogscener. Att droghandeln aktivt ska motverkas och bekämpas.</p> <p>Syfte: Genom gemensamt strategiskt arbete mellan polis och kommun störa droghandel och försvåra etableringen av öppna drogscener i kommunen. Polisen i samarbete med kommunen ska se till att de som säljer droger lagförs och att droger ska beslagtas. Kommunen i samarbete med polisen ska aktivt arbeta med insatser för att förebygga att barn och unga ger sig in i droghandel.</p>
Utmaningar/prioritering	En gemensam strategi ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar. Effekt av insatserna ska mätas genom aktiv kartläggning av droghandeln i kommunen
Åtaganden för respektive part	Kommunen och polis: Hitta en gemensam strategi för hur droghandeln ska minskas och motverkas i kommunen samt aktivt verka för att inga öppna drogscener ska finnas i kommunen.
Uppföljning	<p>Att arbeta mot droganvändning är också att arbeta mot droghandel.</p> <p>Den kartläggning vi genomför idag och planerar att genomföra baseras bland annat på brottsstatistik, information insamlad i Embrace om misstänkt droghandel, otrygga platser etc., Stockholmsenkäten (som genomförs vartannat år i åk 9 och 2 på gymnasiet) samt eventuella medborgardialoger.</p>

	<p>Vi möter information om tecken på droganvändning eller droghandel med exempelvis ökad väktarnärvaro, uppsökande arbete på platsen av fältassistenter, och ser tillsammans (polis, kommun, bostadsbolag) över hur vi kan bygga bort otrygga platser socialt och situationellt. Vid information på individnivå samverkar polis och socialtjänst.</p> <p>Kommunens roll är bland annat att vidarebefordra information om vad man hör och ser till polis.</p> <p>Polisen erbjuder information/utbildning kring tecken på narkotikaanvändning och droghandel till relevant personal, detta kan exempelvis vara skol- och fritidsgårdspersonal.</p> <p>En föreläsning angående alkohol och narkotika bland unga riktad till föräldrar/viktiga vuxna genomförs av kommun och polis.</p> <p>Polisen arbetar aktivt med frågan, och delar relevant information med berörda inom kommunen (Trygghets- och preventionsenheten är ingång för generell information). Polisen ger en lägesbild samt information om hur det polisiära arbetet ser ut.</p> <p>Kommunen ska formulera en ANDT(S)-strategi eller handlingsplan. Denna process samordnas av Trygghets- och preventionsenheten under 2021.</p>
--	---

9. Insatser mot gängkriminalitet och organiserad brottslighet

Definition	<p>Kriminalitet som utförs av gäng ska aktivt motverkas och bekämpas i Upplands-Bro kommun. Etablering av och rekrytering till kriminella gäng ska aktivt motverkas. Även organiserad brottslighet som utförs av någon form av kriminell grupp som begår brott ska motverkas och bekämpas i kommunen.</p>
Mål och syfte för samverkan	<p>Mål: Att Upplands-Bro kommun långsiktigt inte ska ha någon gängkriminalitet i kommunen samt att organiserad brottslighet inte ska vara etablerat i Upplands-Bro kommun.</p> <p>Syfte: Genom gemensamt strategiskt arbete mellan polis och kommun försvåra för kriminella gäng att etablera sig i kommunen samt att rekrytering till gäng inte ska förekomma</p>

Utmaningar/prioritering	En gemensam strategi ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar i arbetet.
Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen och polis:</p> <p>Hitta en gemensam strategi för hur rekrytering till kriminella gäng och nätverk ska stävjas i kommunen. Hitta operativa samverkansmöjligheter för att förhindra att barn och unga i riskmiljö dras in i kriminalitet, kriminella nätverk och gängkriminalitet. Genom aktiv brottsbekämpning via polis och brottsförebyggande insatser på flera nivåer stävja organiserad brottslighet.</p>
Uppföljning	<p>Att arbeta brottsförebyggande är också att arbeta mot gängkriminalitet och organiserad brottslighet.</p> <p>Enheten för Trygghet och prevention och polisen ser under hösten 2020 över möjligheten att under 2021 arbeta med MBU (Människan Bakom Uniformen), PAR (Polis, Ambulans, Räddningstjänst) eller liknande lokal variant av metod för att stärka banden och skapa tillit mellan unga och samhällsfunktioner som myndigheter/uniformsyrken.</p> <p>Polis och kommun utvecklar sin samverkan för att bland förhindra att barn och unga dras in i kriminalitet. Under hösten utvärderas de samverkansforum som finns idag och utvecklas, ersätts eller kompletteras. En del av den samverkan som planeras kommer att ha en operativ lokal inriktning.</p> <p>Polis och kommun arbetar gemensamt i en styrgrupp för SIG, Social Insatsgrupp. Polisen har under hösten utsett en local avhopparsamordnare inom LoPo Järfälla Upplands-Bro.</p> <p>Det sker löpande regelbundna avstämningar mellan polis och kommun/socialtjänst kring individer i riskmiljö – där man genomför samtal efter samtycke, och eventuella gemensamma orossamtal.</p> <p>Polisen arbetar aktivt med frågan, och delar relevant information med berörda inom kommunen (Trygghets- och preventionsenheten är ingång för generell information). Polisen ger en lägesbild samt information om hur det polisiära arbetet ser ut.</p> <p>Kommunens roll är bland annat att vidarebefordra information om vad man hör och ser till polis.</p>

Barnperspektiv

Ett barnperspektiv är tydligt närvarande i samverkansöverenskommelsen och åtgärdsplanen mellan Upplands-Bro kommun och Lokalpolisområde Järfälla/Upplands-Bro, där många samverkansområden syftar till att förebygga att barn och unga hamnar i socialt normbrytande beteende, exempelvis kriminalitet eller missbruk. Samverkansöverenskommelsen syftar till att främja och skapa trygghet och bidra till ett hållbart samhälle och en god miljö för barn och unga att växa upp i. Denna uppföljning är ett sätt att säkerställa att arbetet går åt rätt håll, och därmed för barnens bästa.

Ida Texell

Kommundirektör

Camilla Stark

Tf enhetschef Trygghets- och
preventionsenheten

Bilagor

1. Samverkansöverenskommelse 2020
2. Åtgärdsplan 2020

Åtgärdsplan

Bilaga 1 till samverkansöverenskommelsen mellan Upplands-Bro kommun och Lokalpolisområde Järfälla/Upplands-Bro

2020-01-14

Innehåll

1.	Inledning	3
1.1	Huvudområden för samverkan.....	3
2.	Gemensam kapacitet och övergripande gemensam målbild	4
3.	Ett tryggt Upplands-Bro, inget utsatt område.....	5
4.	Trygghet på offentlig plats	6
4.1	Krog tillsyn	6
4.2	Trygghetsvandring	6
4.3	Lägesbild.....	7
4.4	Kamerabevakning	8
5.	Arbete med ungdomar i riskzon	10
5.1	Aktivt arbete för att upptäcka tidigare okända narkotikamissbrukare	10
5.2	Samtal med föräldrar till ungdomar i riskzon	10
5.3	Social insatsgrupp – samverkan på individnivå	11
5.4	Samverkan mellan skola och polis.....	12
6.	Inbrott i bostad	14
6.1	Grannsamverkan	14
6.2	Grannstöd.....	15
7.	Våldsbejakande extremism	17
8.	Trygghetscenter	18
9.	Vapen och dödligt våld.....	19
9.1	Strategi för att motverka vapeninnehav	19
9.2	Strategi för att motverka dödligt våld	19
10.	Insatser mot droghandel och öppna drogscener	17
11.	Insatser mot gängkriminalitet och organiserad brottslighet.....	20

1. Inledning

Nedanstående tabell redovisar de insatsområden där Upplands-Bro kommun och lokalpolisområde Upplands-Bro/Järfälla ska samverka i syfte att öka tryggheten och säkerheten för ett hållbart Upplands-Bro.

Insatserna ska löpande följas upp i det gemensamma chefsrådet. Insatserna kan förändras mot bakgrund av nya behov eller ny kunskap inom området. Insatserna ska bedrivas under hela samverkansperioden om inget annat nämns.

1.1 Huvudområden för samverkan

Huvudområdena för samverkan tecknas i tio områden. Under varje område beskrivs kortfattat ett antal insatser som sker i samverkan som bedöms bidra till det övergripande målet om en ökad trygghet och säkerhet för ett hållbart Upplands-Bro.

- **Förstärkt kapacitet och övergripande målbild**
Kommun och polis prioriterar arbetet utifrån samverkansöverenskommelsen och arbetar utifrån en gemensam målbild
- **Ett tryggt Upplands-Bro, inget utsatt områden**
Samverkan för att motverka utanförskap och segregation. Platssamverkan genom partnerskap i Bro BID.
- **Trygghet på offentlig plats**
Tematiska områden; krogtillsyn, trygghetvandring, lägesbild och kamerabevakning.
- **Arbete med ungdomar i riskzon**
Aktivt arbete för att upptäcka tidigare okända narkotikamissbrukare. Samtal med föräldrar till ungdomar i riskzon. Social insatsgrupp med samverkan på individnivå. Samverkan mellan skola och polis.
- **Inbrott i bostad**
Stärkt grannsamverkan och grannstöd.
- **Våldsbejakande extremism**
Omfattar konsultationsforum.
- **Trygghetscenter**
Områdeskontorsverksamhet förläggs till trygghetscentret.
- **Skjutvapen och dödligt våld**
Strategi för att motverka vapeninnehav i kommunen samt strategi för att motverka dödligt våld.
- **Insatser mot droghandel och öppna drogscener**
Strategi för att motverka droghandel och öppna drogscener i kommunen
- **Insatser mot gängkriminalitet och organiserad brottslighet**
Strategi för att motverka gängkriminalitet och organiserad brottslighet i kommunen

2. Gemensam kapacitet och övergripande gemensam målbild

Definition	<p>Kommun och polis prioriterar samarbetet utifrån samverkansöverenskommelsen och arbetar utifrån en gemensam målbild om ökad trygghet och ökad säkerhet för att skapa ett hållbart Upplands-Bro.</p> <p>Kommun och polis har för avsikt att resurssätta arbetet inom överenskommelsen för att nå den gemensamma målbilden.</p> <p>Under perioden ska samverkan förtätas och polisens personaltäthet öka.</p>
Mål och syfte för samverkan	<p>Mål: Att Upplands-Bro kommun långsiktigt ska vara en trygg och socialt hållbar kommun där resurser möter behoven.</p> <p>Att den brottsrelaterade otryggheten i kommunen ska minska och att kommuninvånarna ska känna trygghet.</p> <p>Syfte: Att kommun och polis tillsammans ska ha en gemensam kapacitet att möta utmaningar och behov i kommunen kopplat till brottsrelaterad otrygghet samt att kommun och polis ska arbeta utifrån en gemensam målbild. Den övergripande målbilden tecknas av denna överenskommelse i och med de samverkansområden som beskrivs.</p>
Utmaningar/prioritering	En gemensam lägesbild ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar.
Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen: Har ett resurssatt och samordnat brottsförebyggande arbete på flera nivåer med tydligt mandat i uppdragen kopplat till överenskommelsen.</p> <p>Polisen: Verkar aktivt för att minska brottsligheten i kommunen utifrån överenskommelse och har en poliskapacitet som möter behoven utifrån rådande lägesbild.</p> <p>Polis och kommun kommer överens om en gemensam övergripande målbild för arbetet.</p>
Uppföljning	Löpande regelbundna avstämningar, utsättningsmöten och lägesbildsmöten. Uppföljning av gemensamt uppsatta mål.

3. Ett tryggt Upplands-Bro, inget utsatt område

Definition	Definitionen av ett utsatt område är ofta ett område med utbredd socioekonomisk problematik och segregation. Enligt polisens nationella avdelning (NOA) som kartlagt utsatta områden i Sverige är ett utsatt område en geografiskt avgränsad plats som karakteriserat av låg socioekonomisk status och kriminell påverkan på lokalsamhället. I Upplands-Bro Kommun är idag Finnsta definierat som ett utsatt område. Området innefattar hyresrättsområdet i både Finnsta och Råby. Kommunen och polisen ska genom aktiv samverkan tillse att utsatta områden inte förekommer inom Upplands-Bro.
Mål och syfte för samverkan	Mål: Att Upplands-Bro kommun inte ska ha några utsatta områden. Att Bro Finnsta inte ska vara ett utsatt område. Syfte: Att genom främjande och förebyggande insatser i nära samverkan med polisen se till att alla områden i kommunen är socialt hållbara.
Utmaningar/prioritering	En gemensam strategi ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar.
Åtaganden för respektive part	Kommunen: Arbetar aktivt för att minska och motverka segregation genom kommunövergripande insatser på flera nivåer. Polisen verkar aktivt för att motverka etablering av kriminella gäng i kommunen. Polisen: Arbetar riktat för att förebygga rekrytering till gäng och andra destruktiva grupperingar. Båda parter ingår i BID-samarbetet i Bro och arbetar ihop med bostadsbolag, näringsliv och civilsamhälle för att motverka utsatta bostadsområden och öka trivsel och trygghet i Bro.
Uppföljning	Löpande regelbundna avstämningar, utsättningsmöten och lägesbildsmöten. Uppföljning av gemensamt uppsatta mål.

4. Trygghet på offentlig plats

4.1 Krog tillsyn

Definition	Strukturerat arbete i krogmiljö där polis och kommun gemensamt gör tillsyn i krogmiljö för att kontrollera att ansvarig förhåller sig till de regler som förväntas.
Mål och syfte för samverkan	Strukturerat arbete i krogmiljö med syfte att sänka berusningsgraden. Målet med arbetet är att därmed minska antalet våldsbrott.
Utmaningar/prioritering	Berusningsgraden i krogmiljö har betydelse för hur många våldsbrott som begås där eller i närheten av krogen. Hög berusningsgrad ökar risken för våldsbrott. I alkohollagen stipuleras att den som är märkbart påverkad inte får serveras alkohol och denne får inte heller vistas i lokalen. För att kontrollera att krogar med serveringstillstånd sköter detta genomför kommun och polisen alkoholtillsyn i enligt med bestämmelserna i alkohollagen (2010:1622)
Åtaganden för respektive part	Kommunen: Kommunens alkoholhandläggare ansvarar för samverkan runt detta. Lokalpolisen: Lokalpolisen medverkar vid kontrollerna. Andra externa myndigheter, såsom räddningstjänst, skattemyndighet, tull eller länsstyrelse kan också inbjudas till medverkan.
Uppföljning	Protokoll över utförda krog tillsyner.

4.2 Trygghetsvandring

Definition	Trygghetsvandringar innebär att en grupp människor går igenom ett område och systematiskt inventerar det ur trygghetssynpunkt. Grundtanken är att de som bor och verkar i lokalsamhället har störst kännedom om det och att deras erfarenheter är viktiga att ta tillvara. Trygghetsvandringar är en metod för att få alla olika parter, boende och verksamma i området, att träffas tillsammans med en arrangör och samtala om hur området kan bli tryggare och mer trivsamt. Trygghetsvandringarna sker enligt BRÅ:s koncept.
-------------------	--

Åtgärdsplan

Trygghet på offentlig plats

Mål och syfte för samverkan	Syftet med trygghetsvandringen är ett ömsesidigt utbyte av tankar och synpunkter och en chans att sprida information och diskutera konstruktiva idéer mellan boende, kommun, polis och andra intressenter. Målet är att utifrån inkomna synpunkter identifiera åtgärder som bidrar till ökad trygghet på platsen.
Utmaningar/prioritering	Vid en trygghetsvandring är det viktigt att se till att alla berörda i ett område involveras, exempelvis ur ett jämställdhetsperspektiv, barnperspektiv osv. Detta innebär krav på att den som samordnar vandringen är medveten om vilka som är med och vilka frågor som lyfts upp. Polismyndigheten har ett uttalat mål att ta in medborgarnas kunskap om vad de upplever som problem i sin kommun. Trygghetsvandringar, där lokalpolisen deltar, är ett sätt att ta in medborgarnas perspektiv. Kommun och polis prioriterar trygghetsvandringar i de områden som pekats ut som otrygga i medborgardialogerna under våren 2018.
Åtaganden för respektive part	Kommunen: Står som arrangör av trygghetsvandringen och bjuder in olika intressenter. För vidare synpunkter och förslag som rör kommunen. Genomför eventuella åtgärder inom kommunens ansvarsområde. Lokalpolisen: Närvarar under trygghetsvandringen och för vidare synpunkter och förslag som rör lokalpolisen. Genomför eventuella åtgärder inom lokalpolisens ansvarsområde.
Uppföljning	Trygghetsvandringarna ska resultera i åtgärder som följs upp av det lokala förebyggande rådet.

4.3 Lägesbild

Definition	Lokala regelbundna möten med fokus på viktiga händelser och tendenser i kommunen där aktörer som är viktiga för det trygghetsskapande arbetet i kommunen deltar och delger sina erfarenheter. Polisen och Upplands-Bro kommun skall årligen, utifrån NOA:s (Polisens Nationella Operativa Avdelning) framtagna modeller, tillsammans kartlägga kommunens lägesbild.
-------------------	--

Åtgärdsplan

Trygghet på offentlig plats

Mål och syfte för samverkan	Alla medverkande parter får i och med lägesbildsmötet en gemensam aktuell lägesbild för kommunen.
Utmaningar/prioritering	<p>Ett flertal aktörer i kommunen kan bidra med viktig information som bidrar till en bättre sammansatt lägesbild. Alla aktörer tjänar också på att ha en lägesbild som är vidare än det som ryms i det egna synfältet.</p> <p>Inbjudna aktörer kommer från skola, fritidsverksamhet, fastighetsbolag, lokalt näringsliv, socialtjänst, räddningstjänst och kommunens fältpersonal/brobyggare. Fler aktörer bjuds vid behov.</p> <p>En möjlighet är att lägesbildsmötena ersätts med tätare möten inom förebyggande rådet alternativt operativa samverkansforum.</p>
Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen: Deltar med berörd personal.</p> <p>Lokalpolisen: Bjuder in, håller i mötet och för även löpande mötesanteckningar som sedan distribueras till berörda parter.</p>
Uppföljning	Löpande. Återkommande frågeställning gällande hur samverkan har fungerat.

4.4 Kamerabevakning

Definition	Kameror för bevakning på strategiska platser i kommunen.
Mål och syfte för samverkan	Syftet med kamerabevakningen är att motverka brott samt att underlätta utredning vid brott. Målet är att minska brottsligheten på utsatta platser samt att öka tryggheten.
Utmaningar/prioritering	Vid kamerabevakning är det viktigt att regelverk följs och att en organisation för hantering och lagring av filmer upprättas.

Åtgärdsplan

Trygghet på offentlig plats

Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen: Upprättar en organisation för hantering av kamerabevakning på strategiska platser och sätter upp kameror där kommunen har tillstånd. Kommun och polis för en löpande dialog kring behov av kamerabevakning i kommunen. Polis och kommun samverkar kring materialet för att underlätta identifiering och lagföring.</p>
Uppföljning	Löpande avstämningar och vid behov.

5. Arbete med ungdomar i riskzon

5.1 Aktivt arbete för att upptäcka tidigare okända narkotikamissbrukare

Definition	Vid information om att en ungdom under 18 år missbrukar narkotika kan polis och socialtjänst göra hembesök för att vidare utröna omständigheterna och vidta adekvata åtgärder.
Mål och syfte för samverkan	Upptäcka narkotikamissbruk i ett tidigt skede för att avbryta en negativ utveckling för den unge.
Utmaningar/prioritering	Ungdomars narkotikaanvändning är angelägen att upptäcka och avbryta, då det finns risk för fortsatt missbruk och mer allvarlig kriminalitet.
Åtaganden för respektive part	Kommunen: Relevanta aktörer inom socialtjänsten deltar. Lokalpolisen: Lokalpolisen tar vanligen initiativ till hembesöket och planerar och genomför det.
Uppföljning	Löpande. Återkommande frågeställning gällande hur samverkan har fungerat samt hur många samtal och hembesök som har genomförts.

5.2 Samtal med föräldrar till ungdomar i riskzon

Definition	Orossamtal med föräldrar till ungdomar i riskzonen sker skyndsamt och gemensamt av lokalpolisen och socialtjänsten. Detta riktar sig till föräldrar till ungdomar som uppvisar tendenser till att vara på väg in i missbruk eller annan kriminalitet och som därmed riskerar att allvarligt påverka dennes utveckling. Metoden kan även användas för ungdomar under 15 år där socialtjänsten inte begär LUL-utredning (lagen om unga lagöverträdare) inom ramen för socialtjänstens förhandsbedömning.
Mål och syfte för samverkan	Föräldrar ska få tidiga signaler om att deras barns utveckling riskerar att föra dem in i kriminalitet och/eller missbruk.

Åtgärdsplan

Arbete med ungdomar i riskzon

Utmaningar/prioritering	Operativ polispersonal får kontinuerligt kännedom om vad som händer i lokalsamhället. En del av den information och de tips som förs fram berör ungdomar som är på väg in i en negativ livsstil. För att informera och hjälpa ungdomarnas föräldrar används orossamtal, där just samhällets oro för den unges utveckling framförs samtidigt som stöd och hjälp erbjuds.
Åtaganden för respektive part	Både lokalpolisen och socialtjänsten ansvarar för att initiera samtalen.
Uppföljning	Löpande. Återkommande frågeställning gällande hur samverkan har fungerat.

5.3 Social insatsgrupp – samverkan på individnivå

Definition	En strukturerad samverkansform på lokal nivå med föräldrar, socialtjänst, polis, skola och andra viktiga aktörer som individriktat samverkar för att stödja den unge upp till 18år att upphöra med kriminella handlingar. Social insatsgrupp ska även finnas för den äldre målgruppen 18-29år som befinner sig i kriminella strukturer och som vill lämna dessa. I regeringens 34-punktsprogram finns en punkt som handlar om införande av ett nationellt avhoppprogram. På lokal nivå är SIG 18- 29 just en avhoppverksamhet där hotbilden mot aktuell individ är låg.
Mål och syfte för samverkan	Målet är att i samverkan stödja ungdomar och unga vuxna som befinner sig i destruktiva miljöer genom insatser som möjliggör att de kan lämna dessa.
Utmaningar/prioritering	Socialt utsatta ungdomar som lever i riskmiljöer behöver stöd för att kunna bryta en negativ utveckling. Utifrån detta har arbetsmetoder formats, där flera viktiga aktörer runt den unge samlas och jobbar gemensamt för att få till stånd en positiv utveckling i den unges liv. Medverkande är främst föräldrar, socialtjänst, polis och skola, men även andra aktörer som bedöms kunna vara positiva inslag i den unges liv kan medverka. Samtycke krävs och sekretessen lyfts i arbetet så långt det går.

Åtgärdsplan

Arbete med ungdomar i riskzon

Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen:</p> <p>Kommunens socialtjänst är sammankallande.</p> <p>Lokalpolisen:</p> <p>Lokalpolisen deltar i det löpande arbetet och i träffar med aktuella individer.</p> <p>Beslut om vilka individer som kan vara aktuella tas gemensamt.</p>
--------------------------------------	---

5.4 Samverkan mellan skola och polis

Mål och syfte för samverkan	Genom samverkansformer skapa förutsättningar för ett effektivt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete med fokus på ungdomar.
Utmaningar/prioritering	Ungdomar som är i riskzon för destruktiv livsutveckling och kriminell verksamhet börjar generellt sin bana på allvar i högstadieålder. Det är därför av vikt att skola och polis har fungerande samverkansformer där händelser, trender och individer kan diskuteras så långt det är möjligt inom ramen för sekretesslagstiftningen. Det ger båda parter goda möjligheter för att tidigt kunna uppmärksamma individer och trender som behöver hanteras inom ramen för den egna verksamheten.
Åtaganden för respektive part	<p>Kommunen:</p> <p>Upplands-Bro gymnasium kallar till och ansvarar för nätverksmöten var sjätte vecka i syfte att skola, polis och ungdomsstödjare kan diskutera individer, trender och händelser som berör skolan. Fler aktörer kan tillkomma vid behov.</p> <p>Kommunens högstadieskolor ska erbjuda lokalpolisen möjlighet att delta vid föräldramöten, främst i årskurs åtta och nio, i syfte att möta föräldragruppen för att informera om problematik som främst kan beröra tonåringar och deras föräldrar.</p> <p>Polis och skola ska arbeta aktivt och gemensamt med att förebygga hantering och narkotikabruk bland skolelever.</p> <p>Polisen ska utöver föräldramöten kunna ges möjlighet att informera föräldrar via kommunens kommunikationskanaler. Polisen ska i så fall kontakta Utbildningskontoret som ansvarar för informationens utformning och spridning.</p> <p>Lokalpolisen:</p> <p>Medverkar i nätverksmöten på UBG.</p>

Åtgärdsplan

Arbete med ungdomar i riskzon

	Informerar föräldragrupper i årskurs åtta och nio i samband med föräldramöten.
Uppföljning	Löpande avstämningar kring hur nätverksmötena fungerar. Löpande avstämningar mellan rektor och lokalpolis kring hur medverkan på föräldramöten fungerar.

6. Inbrott i bostad

6.1 Grannsamverkan

<p>Definition</p>	<p>Grannsamverkan har blivit ett samlingsnamn för åtgärder som innebär att de boende i ett område bildar ett brottsförebyggande nätverk. Grannsamverkan i Sverige drivs av Samverkan mot brott. Bakom Samverkan mot brott står lokalpolisen, försäkringsbolagen samt flera intresseföreningar. Huvudman för Grannsamverkan är SSF Stöldskyddsföreningen. För att området ska få använda Grannsamverkansskylten och övrigt material från Samverkan mot brott ska verksamheten/samverkan uppfylla följande krav:</p> <p>Lokalpolisen ska ha tydlig roll i samverkansarbetet.</p> <p>Möten ska anordnas löpande med inblandade aktörer och boende för att se till att hålla verksamheten levande</p> <p>Information till boende om brottsutveckling etc. ska tillhandahållas via polis/kommun regelbundet.</p> <p>Utbildningen ska, utöver information om hur Grannsamverkan fungerar, också innehålla brottsförebyggande information till den enskilde.</p>
<p>Mål och syfte för samverkan</p>	<p>Målet är att minska brottsligheten och öka tryggheten och därmed också trivseln i bostadsområden. Syftet med grannsamverkan är att göra bostadsområden mindre attraktiva för brottslig verksamhet genom ökad uppmärksamhet från de boende i området samt kunskap om hur man skyddar sig, vilket avskräcker och försvårar för tjuven.</p>
<p>Utmaningar/prioritering</p>	<p>Att engagera de boende samt fastighetsägarna och i förekommande fall hyresgästföreningar i flerfamiljshusområden i konceptet Grannsamverkan.</p>
<p>Åtaganden för respektive part</p>	<p>Kommunen:</p> <p>Informerar vid uppstart och återstart områden om innebörden och grunderna i grannsamverkan samt tar emot och registrerar området och medgivande enligt GDPR.</p> <p>Skickar bekräftelsemail och vidarebefordrar kontaktuppgifterna till lokalpolisen.</p> <p>Ansvarar att enskilt eller gemensamt med lokalpolisen att skicka information till grannsamverkan via kontaktpersonerna.</p> <p>Tillhandahåller material via kommunens kundcenter och via</p>

Åtgärdsplan

Inbrott i bostad

	<p>grannstödsbilen.</p> <p>Deltar vid behov vid informationsmöten.</p> <p>Deltar två gånger per år vid bovärdsmöten med områdeschefer och bovärdar för flerfamiljhusmedverkan i Grannsamverkan.</p> <p>Samverkar med lokalpolisen en gång per år vid träff med kontaktpersonerna.</p> <p>Lokalpolisen:</p> <p>Ansvara i samverkan med kommunen, för att på eget eller boendes initiativ genomföra utbildning för kontaktombuden.</p> <p>Utan onödigt dröjsmål beställa Grannsamverkanmaterial till aktiva områden från SSF Stöldskyddsföreningen.</p> <p>Verksamheten ska ha kommit igång innan skyltar levereras till området.</p> <p>Ansvara för att själva eller i kommunens regi hålla och löpande uppdaterad förteckning över kontaktombuden med kontaktuppgifter.</p> <p>Informera kontaktombuden kontinuerligt och direkt vid ökad brottsaktivitet, samt lämna lokal brottsstatistik. Informationen ska kunna vidarebefordras till boende av kontaktombuden.</p> <p>Att tillhandahålla möjlighet för de boende att märka sina ägodelar och se till att kontaktombuden får denna information för vidarebefordran till boende.</p> <p>Att en gång per år i samverkan med kommunen samla kontaktombud för att diskutera samarbetet och informera om inbrottsskydd.</p> <p>Till möten inom ramen för Grannsamverkan bör förutom de boende även kommunen och i förekommande fall fastighetsägare bjudas in. Polisen leder mötet och kan ta hjälp av kommunen i detta arbete.</p>
Uppföljning	Uppföljning av Grannsamverkan sker i styrgruppen.

6.2 Grannstöd

Definition	<p>Grannstöd har funnits i Stockholms län i många år och är ett komplement till Grannsamverkan mot brott. Verksamheten bygger på att frivilliga deltagare under ledning av lokal polis patrullerar bostadsområden huvudsakligen under vardagar på dagtid. Verksamheten kan bedrivas både genom fotpatrullering och med hjälp av bil. I Upplands-Bro finns en</p>
-------------------	--

Åtgärdsplan

Inbrott i bostad

	grannstödsbil som bemannas av utbildade volontärer. Grannstödsbilen är verksam i brottsdrabbade områden i kommunen under devisen observera - rapportera – åtgärda.
Mål och syfte för samverkan	Syftet med samverkan kring grannstödsbilen är att både polis och kommun ger bästa möjliga förutsättningar – genom utbildning och information – för grannstödsförarna att utföra sitt uppdrag. Målet med samverkan är att minska antalet inbrott samt kvalitetssäkra Grannsamverkan mot brott, och på så vis även höja tryggheten.
Utmaningar/prioritering	Inbrotten är inte statiska i förhållande till plats, tid och tillvägagångssätt, vilket medför att arbetet måste vara brett. Aktuell och korrekt information till förarna är en prioritet.
Åtaganden för respektive part	Kommunen: Rekrytera grannstödsförare. Ansvara för förarutbildningar. Administrera gemensamt register för förare. Ansvara för styrgruppsmöten. Kommunen står för kostnader för lokal och förtäring i samband med information/utbildning och styrgruppsmöten. Lokalpolisen: Informera grannstödsförarna via nyhetsbrev, som distribueras av kommunen. Löpande information till grannstödsförarna. Beställa och distribuera material från SSF. Medverka i förarutbildningar. Medverka vid styrgruppsmöten.
Uppföljning	Uppföljning av grannstödsbilen sker i styrgruppen för grannstöd, som består av polis, kommun, Upplands-Brohus samt villaägarrepresentation.

7. Våldsbejakande extremism

Definition	Forumet är ett specialiststöd för kommunens olika verksamheter. Genom forumet är det möjligt för till exempel en lärare, kurator eller fritidsledare att begära vägledning i ärenden som berör våldsbejakande extremism. I konsultationsforumet sitter företrädare från olika delar av kommunen samt lokalpolisen.
Mål och syfte för samverkan	Målet med konsultationsforumet är att både polis och kommun har tillräcklig kompetens och beredskap för att kunna ge råd i frågeställningar som rör våldsbejakande extremism. Syftet med konsultationsforumet är att hantera akuta frågor och agera som stöd vid signaler om våldsbejakande extremism.
Utmaningar/prioritering	Konsultationsforumet ska ta intryck av existerande metoder och modeller för att hantera radikaliserings samt följa omvärldsbevakningen på området på lokal, regional, nationell och internationell nivå.
Åtaganden för respektive part	Kommunen: Kommunens förebyggande enhet är ansvariga och sammankallande till konsultationsforumet. Lokalpolisen: Närvarar vid konsultationsforumet och bidrar fortlöpande med underrättelser som berör grupperingar och individers involvering i våldsbejakande extremism lokalt. Alla parter åtar sig att utbilda och kompetensutveckla sig på området.
Uppföljning	Avstämning vid ordinarie möten fortlöpande samt förebyggande rådet.

8. Trygghetscenter

Definition	Trygghetscenter är en samlad arbetsplats för kommunens samtliga trygghetsfunktioner centralt placerad lokalt i Bro. Även polis och räddningstjänst kan via ett Trygghetscenter förbättra samarbetet med kommunen och öka den lokala synligheten.
Mål och syfte för samverkan	Syftet med ett Trygghetscenter är att samla alla kommunens trygghetsfunktioner och fältarbetare under ett och samma tak för att öka synlighet och tillgänglighet lokalt för medborgarna. Målet är att ett Trygghetscenter ska kunna öka tryggheten och säkerheten i kommunen samt bidra till att arbetet blir enklare och mer effektivt. Effekten av att ha olika funktioner samlade kan bli ett bredare perspektiv i arbetet där värdefull kunskaps- och informationsdelning kan bli bättre och där kompetensen ökar.
Utmaningar/prioritering	En gemensam lägesbild ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar.
Åtaganden för respektive part	Kommunen: Kommunen driver Trygghetscentret och bemannar öppettiderna med personal som också har centret som arbetsplats och bas för trygghetsarbetet. Lokalpolisen: Polisen förlägger sin områdeskontorsverksamhet i Trygghetscentret.
Uppföljning	Löpande regelbundna avstämningar, utsättningsmöten och lägesbildsmöten. Uppföljning av gemensamt uppsatta mål.

9. Vapen och dödligt våld

9.1 Strategi för att motverka vapeninnehav

Definition	Olovligt vapeninnehav bland civila i kommunen ska aktivt motverkas. Tillsammans ska polis och kommun hitta en strategisk samverkan som bidrar till ökat beslagtag av illegala vapen som figurerar i kommunen.
Mål och syfte för samverkan	Mål: Att Upplands-Bro kommun långsiktigt ska vara en kommun fri från olovligt vapeninnehav. Syfte: Genom gemensamt strategiskt arbete mellan polis och kommun försvåra för kriminella att inneha vapen i kommunen.
Utmaningar/prioritering	En gemensam strategi ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar.
Åtaganden för respektive part	Kommunen och polis: Hitta en gemensam strategi för hur olovliga vapen i kommunen ska motverkas.
Uppföljning	Löpande regelbundna avstämningar mellan polis och kommun kring frågan om olovligt vapeninnehav och aktiva åtgärder.

9.2 Strategi för att motverka dödligt våld

Definition	Alla former av dödligt våld ska aktivt motverkas i kommunen. Särskilt prioritet är att få stopp på det dödliga våldet bland barn och unga samt unga vuxna till följd av skjutningar.
Mål och syfte för samverkan	Mål: Upplands-Bro kommun långsiktigt ska vara en kommun fritt från dödligt våld. Kommuninvånare ska kunna känna sig säkra och trygga ifrån att utsättas för dödligt våld. Syfte: Att kommun och polis aktivt samverkar för att motverka det dödliga våldet. Samverkan kan ske på flera nivåer i kommunen utifrån en gemensam strategi.
Utmaningar/prioritering	En gemensam strategi ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar.

Åtgärdsplan

Vapen och dödligt våld

Åtaganden för respektive part	Kommunen och polis: Hitta en gemensam strategi för hur det dödliga våldet i kommunen ska motverkas.
Uppföljning	Löpande regelbundna avstämningar mellan polis och kommun kring frågan om olovligt vapeninnehav och aktiva åtgärder.

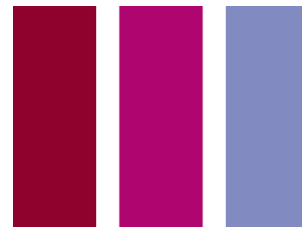
10. Insatser mot droghandel och öppna drogscener

Definition	Droghandel som sker öppet eller dolt i kommunen ska aktivt motverkas och bekämpas. Öppna drogscener där bruk och försäljning av narkotika ser offentligt och uppfattas som problematiskt av allmänhet ska aktivt motverkas och bekämpas.
Mål och syfte för samverkan	Mål: Att Upplands-Bro kommun inte ska ha några öppna drogscener. Att droghandeln aktivt ska motverkas och bekämpas. Syfte: Genom gemensamt strategiskt arbete mellan polis och kommun störa droghandel och försvåra etableringen av öppna drogscener i kommunen. Polisen i samarbete med kommunen ska se till att de som säljer droger lagförs och att droger ska beslagtas. Kommunen i samarbete med polisen ska aktivt arbeta med insatser för att förebygga att barn och unga ger sig in i droghandel.
Utmaningar/prioritering	En gemensam strategi ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar. Effekt av insatserna ska mätas genom aktiv kartläggning av droghandeln i kommunen.
Åtaganden för respektive part	Kommunen och polis: Hitta en gemensam strategi för hur droghandeln ska minskas och motverkas i kommunen samt aktivt verka för att inga öppna drogscener ska finnas i kommunen.
Uppföljning	Löpande regelbundna avstämningar mellan polis och kommun kring hur insatser för att minska och motverka droghandel ger effekt.

11. Insatser mot gängkriminalitet och organiserad brottslighet

Definition	Kriminalitet som utförs av gäng ska aktivt motverkas och bekämpas i Upplands-Bro kommun. Etablering av och rekrytering till kriminella gäng ska aktivt motverkas. Även organiserad brottslighet som utförs av någon form av kriminell grupp som begår brott ska motverkas och bekämpas i kommunen.
Mål och syfte för samverkan	Mål: Att Upplands-Bro kommun långsiktigt inte ska ha någon gängkriminalitet i kommunen samt att organiserad brottslighet inte ska vara etablerat i Upplands-Bro kommun. Syfte: Genom gemensamt strategiskt arbete mellan polis och kommun försvåra för kriminella gäng att etablera sig i kommunen samt att rekrytering till gäng inte ska förekomma.
Utmaningar/prioritering	En gemensam strategi ska syfta till att hantera utmaningar och utveckla gemensamma prioriteringar i arbetet.
Åtaganden för respektive part	Kommunen och polis: Hitta en gemensam strategi för hur rekrytering till kriminella gäng och nätverk ska stävjas i kommunen. Hitta operativa samverkansmöjligheter för att förhindra att barn och unga i riskmiljö dras in i kriminalitet, kriminella nätverk och gängkriminalitet. Genom aktiv brottsbekämpning via polis och brottsförebyggande insatser på flera nivåer stävja organiserad brottslighet.
Uppföljning	Löpande regelbundna avstämningar mellan polis och kommun kring individer i riskmiljö samt kring övergripande insatser som bidrar till att störa gängkriminalitet och organiserad brottslighet.

Åtgärdsplan

Datum	Vår beteckning	Er beteckning
2020-01-14	KS 19/0719	A493.599/2018

Samverkansöverenskommelse mellan Upplands-Bro kommun och lokalpolisen Järfälla/Upplands-Bro

Upplands-Bro kommun och polisen i lokalpolisområdet Järfälla/ Upplands-Bro kommun tecknar en gemensam överenskommelse gällande ökad trygghet och säkerhet för ett hållbart Upplands-Bro. Brottsligheten ska minska och tryggheten ska öka och inriktningen för samarbetet är en tätare samverkan, ökad polisiär personaltäthet och tydliga samverkansområden.

Polisen och kommunen har efter framtagande av en gemensam lokal lägesbild prioriterat följande samverkansområden:

- Förstärkt kapacitet och övergripande gemensam målbild
- Ett tryggt Upplands-Bro, inget utsatt område
- Trygghet på offentlig plats
- Arbete med ungdomar i riskzon
- Inbrott i bostad
- Våldsbejakande extremism
- Trygghetscenter
- Vapen och dödligt våld
- Insatser mot droghandel och öppna drogscener
- Insatser mot gängkriminalitet och organiserad brottslighet

Insatser ska genomföras, följas upp och ersättas i takt med att arbetet fortskrider enligt bifogad åtgärdsplan för arbetet.

Struktur för det brottsförebyggande arbetet

Samverkan mellan polisen och kommunen i Upplands-Bro sker på strategisk nivå med kommunledning genom chefssamråd. Till förebyggande rådet är samordnare för polisen och kommunen knutna med uppdraget att följa upp de insatser som beskrivs i denna överenskommelse.

För frågeställningar kring operativ samordning mellan kommun och polis ska kvartalsvisa avstämningar ske mellan kommunens samordnare och polis.

Avstämningarna syftar till att identifiera eventuella frågeställningar som behöver lösas för överenskommelsens genomförande.

Åtgärdsplan

Polisen och kommunen åtar sig att arbeta med samverkansområdena i enlighet med den åtgärdsplan som är framtagen (bilaga 2). Åtgärdsplanen innehåller uppgifter om vilka insatser som ska genomföras och vem som ansvarar för respektive insats samt uppgifter om uppföljning av de olika insatserna.

Uppföljning av överenskommelsen

Chefssamrådet ansvarar för att löpande följa upp överenskommelsen vid rådets ordinarie möten enligt överenskommelsens frekvens. Överenskommelsen i sin helhet ska följas upp efter halva tiden för att säkerställa att arbetet går i rätt riktning. Halvtidsuppföljningen ska omfatta:

- Hur väl samverkansformerna upplevs fungera
- Insatsernas genomförande
- Resultatet av insatserna och om det bidrar till det övergripande syftet att öka tryggheten.

Bilagor

Nedan angivna handlingar ligger till grund för åtaganden enligt överenskommelsen:

- Åtgärdsplan 2020

Giltighetstid

Överenskommelsen löper från 2020-02-01 till och med 2020-12-31.

Ort och datum

██████████
Lokalpolisområdeschef

Ort och datum

Ida Texell
Kommundirektör

Camilla Stark

Datum

Vår beteckning

Er beteckning

KS 20/0129

Utvecklingsstaben

Trygghetsutskottet

camilla.stark@upplands-bro.se

Handlingsplan socialt hållbart Bro 2020-2025

Förslag till beslut

Trygghetsutskottet antar reviderad Handlingsplan för ett socialt hållbart Bro 2020-2025.

Sammanfattning

Den 5 december 2018 fattade Kommunstyrelsen beslut om att anta en strategi för att skapa ett socialt hållbart Bro. Strategin innehåller ett antal fokusområden med delmål och insatsområden.

Kommunstyrelsen gav 2020-03-04 kommundirektören i uppdrag att utifrån de tematiska programområden som finns fastlagda i ”Handlingsplan för ett hållbart Bro” revidera och vid behov förnya de (effekt)mål som anger förutsättningarna för handlingsplanen.

Syftet är att målen ska vara operativa och kopplas till mätbara indikatorer så att handlingsplanens aktiviteter kan tids- och resurs sättas.

Handlingsplan för ett socialt hållbart Bro är nu grundformulerad i form av målinikatorer och uppföljning. Kommunens kontor kommer under inledningen av 2021 att formulera aktiviteter för att bidra till målen genom målinikatorerna.

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 5 november 2020
- Protokollsutdrag KS 20/0129-2 2020-03-04
- Handlingsplan socialt hållbart Bro

Ärendet

Den 5 december 2018 fattade Kommunstyrelsen beslut om att anta en strategi för att skapa ett socialt hållbart Bro. Strategin innehåller ett antal fokusområden med delmål och insatsområden.

Konkreta handlingsplaner togs fram, men målen ansågs svåra att mäta och konkretisera.

Kommunstyrelsen gav 2020-03-04 kommundirektören i uppdrag att utifrån de tematiska programområden som finns fastlagda i "Handlingsplan för ett hållbart Bro" revidera och vid behov förnya de (effekt)mål som anger förutsättningarna för den handlingsplan som kontoret redan har i uppdrag att ta fram. Syftet är att målen ska vara operativa och kopplas till mätbara indikatorer så att handlingsplanens aktiviteter kan tids- och resursättas.

Handlingsplanen för ett socialt hållbart Bro är nu grundformulerad i form av målandikatorer och uppföljning. Kommunens kontor kommer under inledningen av 2021 att formulera aktiviteter för att bidra till målen genom målandikatorerna.

Barnperspektiv

En god social hållbar utveckling har direkt positiv påverkan på barns och ungas livsvillkor och utveckling. Mycket av det arbete som utförs och som beskrivs i planer och strategier har ett tydligt barnperspektiv.

Kommunledningskontoret

Ida Texell

Kommundirektör

Camilla Stark

Tf enhetschef Trygghets- och
preventionsenheten

Bilagor

1. Protokollsutdrag KS 20/0129-2 2020-03-04
2. Handlingsplan socialt hållbart Bro

Handlingsplan för ett socialt hållbart Bro

Handlingsplan kopplat till Strategi för ett socialt hållbart Bro (*Dnr KS 18/0401*), beslutad i Kommunstyrelsen 2018-12-05

2020-11-20

Förebyggande rådet

Camilla.stark@upplands-bro.se

08 581 690 00

Handlingsplan för ett socialt hållbart Bro

Innehåll

1	Strategi för ett socialt hållbart Bro	3
1.1	Bakgrund.....	3
1.2	Mål	3
1.3	Genomförande och uppföljning.....	3
2.	Fokusområde 1: Hälsa, Utbildning och Fysisk miljö.....	5
2.1	Analys	5
2.2	Nuläge	5
2.3	Delmål 1: Förbättring av uppväxtvillkoren för barn och unga.....	5
2.3.1	Handlingsplan 2020–2025	6
3.	Fokusområde 2: Arbete och inkludering.....	7
3.1	Analys	7
3.2	Nuläge	7
3.3	Delmål 2: Ökad inkludering av vuxna i utanförskap.....	7
3.3.1	Handlingsplan 2020–2025	7
4	Fokusområde 3: Delaktighet och tillit.....	9
4.1	Analys	9
4.2	Nuläge	9
4.3	Delmål 3: Ökat utvecklingssamarbete med de boende.....	9
4.3.1	Handlingsplan 2020–2025	9

Handlingsplan för ett socialt hållbart Bro

1 Strategi för ett socialt hållbart Bro

1.1 Bakgrund

Kommundirektören fick i uppdrag under 2018 i uppdrag av kommunens dåvarande BRÅ att ta fram ett förslag på en strategi för ett socialt hållbart Bro, med särskilt fokus på de centrala delarna. Social hållbarhet ingår i det större begreppet hållbar utveckling. Strategin antogs av Kommunstyrelsen 2018-12-05. Därefter har kommundirektören haft i uppdrag att realisera strategin genom handlingsplaner kopplade till strategins beslutade insatsområden och antagna mål. Eftersom målen och insatsområdena i strategin som antagits varit stora och svåra att följa upp fick kommundirektören ett uppdrag av Kommunstyrelsen att till Trygghetsutskottet presentera ett utkast till nya handlingsplaner utifrån reviderade insatsområden och mål till strategin för ett socialt hållbart Bro.

1.2 Mål

Det övergripande målet för ett socialt hållbart Bro är:

Hela Bro ska vara en bra plats att växa upp på

En plats som är bra att växa upp på är också en bra plats för vuxna att leva på. Den långsiktiga ambitionen, i ett 10–15 års perspektiv, kan översättas till att livsförutsättningarna för invånarna i centrala Bro i alla avseenden skall vara minst lika goda som genomsnittet i Stockholmsregionen. För att ge strategin kraft och långsiktighet föreslås att arbetet inriktas mot följande fokusområden 1. *Hälsa, utbildning och fysisk miljö* 2. *Arbete och inkludering*, 3. *Delaktighet och tillit* med tre övergripande delmål:

1. *Förbättring av uppväxtvillkoren för barn och unga*
2. *Ökad inkludering av vuxna i utanförskap*
3. *Ökat utvecklingssamarbete med de boende*

Arbetet med handlingsplanerna för att verkställa strategin för ett socialt hållbart Bro omfattar kommunens samtliga kontor.

Social hållbarhet ska genomsyra arbetet i alla nämnder och kontor. Att arbeta med social hållbarhet i Bro går väl i linje med det arbete med övergripande mål och strategier som sker i Upplands-Bro kommun. De övergripande målen 2021 är: stärka demokratin, meningsfullt åldrande, lustfyllt lärande, hållbar hälsa och liv, hållbart samhällsbyggande samt valfrihet och konkurrensneutralitet.

1.3 Genomförande och uppföljning

För att strategin ska få den genomslagskraft som behövs är det av största vikt att handlingsplaner kopplas till respektive insatsområde. Kommundirektören har fått i uppgift att se över handlingsplanernas utformning. Kommundirektören har även fått i uppdrag att utreda Broskolans placering samt utreda utlokalisering av arbetsplatser inom kommunen och i kommunägda företag till Bro.

Handlingsplan för ett socialt hållbart Bro

Inriktningen från den antagna strategin för ett socialt hållbart Bro är att berörda aktörer ska förändra sitt arbetssätt och våga prova nya metoder som tidigare inte har prövats. Ett sätt att arbeta effektivt är att prioritera arbete och insatser där alla tre fokusområden kommer i spel samtidigt. I strategin lyfts också vikten av att arbeta med samverkan mellan bostadsbolagen, näringsliv och andra aktörer i Bro, efter Trygghetskommissionens AMP-modell (affärs- och medborgarplatsmodellen) som är en svensk anpassning till den i utlandet välbeprövade modellen BID (Business Improvement District). Utifrån detta direktiv har den ekonomiska föreningen ”Bro utveckling” bildats i Bro och en verksamhetsplan för arbetet antagits.

En omställning krävs för att kommunen fullt ut ska kunna leva upp till strategins ambitioner och förväntningar. För att kunna realisera genomförandet av insatsområdena behövs därför konkreta handlingsplaner med tydliga delmål och indikatorer. Insatsområdenas handlingsplaner kan med fördel konkretiseras i budgetarbetet med mål med arbetet, förslag på aktiviteter och insatser på kort sikt, indikatorer för uppföljning samt i förekommande fall behov av avsatta medel i syfte att hantera nuläget och påbörja förändringsarbetet.

Strategin för ett socialt hållbart Bro gäller för Upplands-Bro kommuns samtliga nämnder och bolag. De åtgärder och insatser som kommunen vidtar i Bro ska följas upp och stämmas av mot strategins fokusområden i enlighet med den uppföljningsprocess som är beslutad i Upplands-Bro kommuns styrprocess.

Handlingsplan för ett socialt hållbart Bro

2. Fokusområde 1: Hälsa, Utbildning och Fysisk miljö

2.1 Analys

Inriktningen från den antagna strategin är att Upplands-Bro kommun ska genomföra tidiga satsningar på människor under uppväxtåren då de ger vinster på längre sikt. I förskolan läggs grunden för lärande och samhörighet vilket påverkar de framtida skolresultaten. Då fler går ut skolan med fullständiga betyg ökar möjligheten till arbete och självförsörjning. Det bidrar till ett ökat välbefinnande, bättre hälsa och en ökad känsla av trygghet och framtidstro. Skyddsfaktorerna gör att färre hamnar i ett utanförskap. Upplands-Bro kommun ska erbjuda flera möjligheter till en aktiv fritid. Upplands-Bro kommun ska uppmuntra barn och unga till delaktighet och inflytande över sitt närområde och sin vardag. Det brottsförebyggande arbetet ska utvecklas och nya former av samverkan ska prioriteras.

Utveckling av socialt utsatta bostadsområden kan inte enbart ske utifrån socialt arbete. Arbetet behöver kopplas ihop och samspela med väl avvägda förändringar i den fysiska miljön. Det kan till exempel handla om ombyggnader, exploateringar, blandade upplåtelseformer i centrala Bro och utveckling av park-, idrotts- och lekmiljöer. Levande butiksverksamheter och lokala arbetsplatser bidrar till en starkare helhet ur ett hållbarhetsperspektiv. Upplands-Bro kommun ska arbeta mer med sociala klausuler i upphandlingar som riktar sig mot ungas möjlighet till arbete.

Att tillskapa ytor som möter de boendes behov, till exempel olika typer av mötesplatser, är ett annat. I arbetet med fysisk planering bör de boendes möjlighet till medskapande synliggöras och användas. Den fysiska planeringen kan hjälpa till att stärka det sociala kapitalet genom att uppmuntra till möten mellan människor.

2.2 Nuläge

Uppväxtvillkoren i Bro skiljer sig åt för barn och unga och alla barn har inte samma förutsättningar till en god start i livet. Boendemiljöer och tillgång till en aktiv fritid skiljer sig åt beroende på vart en bor. Barn som har föräldrar med lägre utbildning avslutar i lägre grad skolan med gymnasiebehörighet än de barn som har föräldrar med hög utbildning. Barn vars föräldrar står utan sysselsättning och med lägre utbildning är koncentrerade till de centrala delarna av Bro. I områden med socioekonomiskt utanförskap finns ofta en högre utsatthet för brott och sämre tillgång till gemensamma arenor i den fysiska miljön.

2.3 Delmål 1: Förbättring av uppväxtvillkoren för barn och unga

Handlingsplan för ett socialt hållbart Bro

Målindikatorer:

1. Andel/antal elever som går ut grundskolan med gymnasiebehörighet ökar
2. Andel/antal unga* som studerar eller arbetar ökar
*18-26år
3. Den upplevda tryggheten ökar för de boende* i Bro
*alla åldrar
4. Jämlikheten i det offentliga rummet ökar.
5. Barn och ungas* upplevelse av delaktighet och inflytande ökar.
*0-18år.

2.3.1 Handlingsplan 2020–2025

Delmål 1: Förbättring av uppväxtvillkoren för barn och unga

Målindikator	Insatser 2020–2025	Uppföljning
Andel/antal elever som går ut grundskolan med gymnasiebehörighet ökar		Årlig mätning av skolresultat och elever med gymnasiebehörighet
Andel/antal unga som studerar eller arbetar ökar		Årlig mätning av andel/antal unga i Bro som studerar eller arbetar
Den upplevda tryggheten ökar för de boende i Bro		Årlig analys av trygghetsmätning för Bro Löpande lägesrapporter i Embrace för Bro och uppföljning enligt EST
Jämlikheten i det offentliga rummet ökar		Mätning av antal besökare i kommunens öppna verksamheter i Bro (bibliotek, fritidsgårdar mm.) Årlig fältrapport genom kommunens fältassistenter.
Barn och ungas upplevelse av delaktighet och inflytande ökar		Återkommande LUPP-mätningar (MUCF) i Upplands-Bro kommun Löpande uppföljning via kommunens ungdomsråd

Handlingsplan för ett socialt hållbart Bro

3. Fokusområde 2: Arbete och inkludering

3.1 Analys

Upplands-Bro kommun ska bidra till att skapa lokala arbetstillfällen för arbetslösa kommuninvånare i samband med upphandlingar och i de egna verksamheterna. Det görs genom sociala klausuler. Det är exempel på värdefulla synergier som bidrar till ett socioekonomiskt hållbart samhälle. Upplands-Bro kommun ska bidra till att skapa goda boendemöjligheter och utbildning för vuxna i utanförskap. Genom att fokusera på familjeperspektivet knyts vuxnas och barns livsförutsättningar ihop. När vuxnas utanförskap bryts stärks också rollen som förebild, framför allt i föräldraskapet.

Kommunikationen med medborgarna ska bli tydligare och enklare för att fler ska kunna ta den till sig. Upplands-Bro kommun ska verka för att den kommunala och statliga servicen i ökad omfattning ska finnas i Bro och underlätta för boende att få kontakt med myndigheter.

3.2 Nuläge

Ohälsotalen är högre och andelen förvärvsarbetande vuxna är lägre i centrala Bro än i resterande delar av tätorten. Kännetecknande för socioekonomiskt segregerade områden är att de boende ofta har en grad av komplexitet i sin livssituation. Det är många faktorer som samspelar och skapar en utsatthet. Arbetslöshet, ofullständig utbildning, osäkra boendeförhållanden och olika former av ohälsa tenderar att hänga ihop. Samhällets praxis att organisera sitt stöd i olika avgränsade ”stuprör” passar dåligt för dessa invånare. Inte sällan blir de bollade mellan olika verksamheter och utvecklar en uppgivenhet som leder till ett långvarigt utanförskap. Trots att det i grunden kan finnas en uppriktig vilja att komma ur sin situation. Att arbeta långsiktigt utifrån en helhetssyn tillsammans med individen framstår som nödvändigt om utanförskapet skall brytas.

3.3 Delmål 2: Ökad inkludering av vuxna i utanförskap

Målindikatorer:

- Den kommunala servicen i Bro ökar
- Andel/antal som når anställning eller vidare studier efter vuxenutbildning ökar

3.3.1 Handlingsplan 2020–2025

Delmål 2: Ökad inkludering av vuxna i utanförskap

Handlingsplan för ett socialt hållbart Bro

Målindikatorer	Insatser 2020–2025	Uppföljning
Den kommunala servicen i Bro ökar		Årlig översyn av tillgängligheten till kommunal service i Bro
Andel/antal som går vidare till anställning eller vidare studier efter avslutad vuxenutbildning ökar		Årlig uppföljning med de som avslutat kommunal vuxenutbildning

Handlingsplan för ett socialt hållbart Bro

4 Fokusområde 3: Delaktighet och tillit

4.1 Analys

Upplands-Bro kommun behöver bedriva ett arbete inriktat på att stärka det sociala kapitalet, vilket förutsätter aktiv involvering och samarbete med de boende. Där det finns stark tillit mellan människor och till samhället, liksom omtanke om andra, är utanförskapet mindre. Att bygga tillit förutsätter ett medvetet arbete med att stärka relationer i alla delar av lokalsamhället, men också till omvärlden. Andra viktiga faktorer för Upplands-Bro kommun att utveckla är delaktighet, framtidstro, egenmakt bland invånarna. Upplands-Bro kommun ska utveckla mötesplatser som är öppna för alla och utvecklingen ska ske tillsammans med boende.

4.2 Nuläge

Möjligheterna till påverkan och förtroendet gentemot kommunen är lägre bland boende i Upplands-Bro kommun än snittet i övrigt. Medborgare som upplever att de har liten möjlighet till att påverka sin omgivning upplever också en högre grad av otrygghet. Förändrings- och utvecklingsviljan är dock stor bland de boende. Många boende är engagerade i sin tätort och den betyder mycket för dem. Genom att fånga upp detta engagemang och samtidigt lyfta goda exempel och förebilder kan negativa mönster bli till positiva. Det är viktigt att stödja de positiva krafterna och låta alla sidor av Bro bli synliga. Många boende i Bro efterfrågar en bättre relation till personer som inte bor i det egna bostadsområdet. Kommunen har en viktig roll i att skapa förutsättningar för invånarna att mötas.

4.3 Delmål 3: Ökat utvecklingssamarbete med de boende

Målindikatorer:

- Valdeltagandet i Bro ökar
- Antal deltagare i kommunal och/eller föreningsdriven aktivitet ökar
- Antal medborgardialoger ökar

4.3.1 Handlingsplan 2020–2025

Delmål 3: Ökat utvecklingssamarbete med de boende

Handlingsplan för ett socialt hållbart Bro

Målindikatorer	Insatser 2020–2025	Uppföljning
Valdeltagandet i Bro ökar		Statistik över valdeltagandet
Antal deltagare i kommunal och/eller föreningsdriven aktivitet ökar		Årlig mätning av antal deltagare i kommunal och föreningsdriven aktivitet i Bro
Antal medborgardialoger ökar		Årlig redogörelse för antal genomförda medborgardialoger i kommunen

§ 39 Revidering av handlingsplanen för ett socialt hållbart Bro

Dnr KS 20/0129

Beslut

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att utifrån de tematiska programområden som finns fastlagda i ”Handlingsplan för ett hållbart Bro” revidera och vid behov förnya de (effekt)mål som anger förutsättningarna för den handlingsplan som kontoret redan har i uppdrag att ta fram.

Sammanfattning

Den 5 december 2018 fattade Kommunstyrelsen beslut om att anta en strategi för att skapa ett socialt hållbart Bro. Strategin innehåller ett antal fokusområden med delmål och insatsområden.

Målen är i dagsläget svåra att mäta och konkretisera vilket är anledningen till att kommundirektören tillsammans med Trygghetsutskottet skulle behöva revidera och förnya de uppsatta målen. Syftet är att målen ska vara operativa och kopplas till mätbara indikatorer så att handlingsplanens aktiviteter kan tids- och resursättas.

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 18 februari 2020.
- Handlingsplan för ett socialt hållbart Bro
- Protokollsutdrag från Trygghetsutskottets sammanträde den 21 februari §3

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att utifrån de tematiska programområden som finns fastlagda i ”Handlingsplan för ett hållbart Bro” revidera och vid behov förnya de (effekt)mål som anger förutsättningarna för den handlingsplan som kontoret redan har i uppdrag att ta fram.

Beslutet skickas till:

- Trygghetsutskottet

Camilla Stark

Datum

Vår beteckning

Er beteckning

KS 20/0649

Utvecklingsstaben

Trygghetsutskottet

camilla.stark@upplands-bro.se

Handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck

Förslag till beslut

Trygghetsutskottet föreslår Kommunstyrelsen besluta:

1. Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck.
2. Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Trygghetsutskottet mandat att vid behov revidera handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Sammanfattning

En handlingsplan gällande våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck skrevs fram och hanterades i Socialnämnden 190221:

1. *Socialnämnden godkänner socialkontorets förslag till handlingsplan som ett underlag för fortsatt arbete att förebygga och minska våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.*
2. *Socialnämnden föreslår Kommunfullmäktige att besluta i enlighet med Socialnämndens förslag till handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.*

Handlingsplanen antogs ej i sin helhet. Ansvaret för att samordna arbetet med handlingsplanen ålades Kommunledningskontoret 190410:

1. *Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att under kommunledningskontoret samordna det fortsatta arbetet med den befintliga handlingsplanen som ett underlag till fortsatt arbete.*
2. *Ärendet rubriceras om till: "Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck"*

Ett beslut om att anta handlingsplanen samt att ge Trygghetsutskottet mandat att vid behov revidera handlingsplanen för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck möjliggör för en framtida revidering inom utpekade utvecklingsområden och behovsområden.

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 1 november 2020.
- Handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck
- Kommunstyrelsens beslut § 50 Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer *KS 19/0148*
- Socialnämndens beslut § 26 Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer *SN 18/0162*

Ärendet

En handlingsplan gällande våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck skrevs fram och hanterades i Socialnämnden 190221:

1. Socialnämnden godkänner socialkontorets förslag till handlingsplan som ett underlag för fortsatt arbete att förebygga och minska våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

2. Socialnämnden föreslår Kommunfullmäktige att besluta i enlighet med Socialnämndens förslag till handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

I den befintliga handlingsplanen ”Utmaning: Att förebygga och minska våld i nära relation” med syfte att förebygga och minska våld i nära relation, samt i beslut kopplande till denna plan, föreslogs utveckling av handlingsplanen på Socialkontoret:

Ge Socialkontoret i uppdrag att ta fram en handlingsplan med aktiviteter för en tydlig utveckling av insatser som leder till att förebygga våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Handlingsplanens aktiviteter ska vara tidsatta och följas upp regelbundet.

Socialnämnden valde att även att tillstryka att handlingsplanen även ska riktas mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Handlingsplanen antogs ej i sin helhet och ansvaret för att utveckla handlingsplanen ålades Kommunledningskontoret 190410:

1. Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att under kommunledningskontoret samordna det fortsatta arbetet med den befintliga handlingsplanen som ett underlag till fortsatt arbete.

2. Ärendet rubriceras om till: ”Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck”

Under tiden 190410 – nu, har handlingsplanen legat till grund för ett antal insatser och åtgärder inom området våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck.

Beslut om att anta handlingsplanen samt att ge Trygghetutskottet mandat att vid behov revidera handlingsplanen för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck möjliggör för en framtida revidering inom utpekade utvecklingsområden och behovsområden.

Barnperspektiv

Barn påverkas starkt av våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck, både våld riktat mot barnet självt och våld riktat mot andra i familjen/i barnets närhet. I handlingsplanen beaktas barnperspektivet och i revidering av planen kommer detta att beaktas inom alla områden, mot bakgrund av att alla barn har rätt att växa upp i frånvaro av våld.

Kommunledningskontoret

Ida Texell

Kommundirektör

Camilla Stark

Tf Enhetschef Trygghets- och
preventionsenheten

Bilagor

1. Handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck
2. Kommunstyrelsens beslut § 50 Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer *KS 19/0148*
3. Socialnämndens beslut § 26 Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer *SN 18/0162*

§ 50 Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer

Dnr KS 19/0178

Beslut

1. Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att under kommunledningskontoret samordna det fortsatta arbetet med den befintliga handlingsplanen som ett underlag till fortsatt arbete.
2. Ärendet rubriceras om till: ”Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck”

Sammanfattning

Socialnämnden har i uppdrag att samordna det övergripande arbetet för att förebygga och minska våld i nära relation i Upplands-Bro kommun. Förslag på handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relation har tagits fram av kommunens relationsvåldsstrateg på uppdrag ifrån Socialnämnden och skickats ut på remiss till Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Äldre- och omsorgsnämnden för yttrande.

Kultur- och fritidsnämnden överlämnar handlingsplanen utan synpunkter till Socialnämnden. Utbildningsnämnden tillströkte handlingsplanen med ändring i stycke 4.2.3 enligt förslag till beslut på sammanträdet. Äldre- och omsorgsnämnden godkände förslag till handlingsplan med medskicket av vikten med arbete vid demenssjukdom.

Socialnämnden godkände handlingsplanen men de valde att även att tillströka att handlingsplanen även ska riktas mot hedersrelaterat våld och förtryck. Socialnämnden gav även Socialkontoret i uppdrag att ta fram en handlingsplan med aktiviteter för en tydlig utveckling av insatser som leder till att förebygga våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 13 mars 2019
- Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer den 11 november 2018

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med Socialnämndens förslag till handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Förslag till beslut på sammanträdet

Martin Normark (L) yrkar på återremiss med följande förslag till beslut:

”Kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att under kommunledningskontoret samordna det fortsatta arbetet med den befintliga handlingsplanen som ett underlag till fortsatt arbete.”

Camilla Janson (S) yrkar bifall till Martin (L) Normarks förslag till beslut.

Kerstin Åkare (V) yrkar bifall till Martin Normarks (L) förslag till beslut.

Anna Norberg (MP) yrkar bifall till Martin Normarks (L) förslag till beslut.

Martin Normark (L) yrkar också på att ärendet bör rubriceras om till:

”Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck”

Beslutsgång

Ordföranden finner att det bara finns ett förslag till beslut och finner att Kommunstyrelsen fattar beslut i enlighet med Martin Normarks (L) förslag till beslut.

Ordföranden frågar därefter om Kommunstyrelsen kan besluta att rubricera om ärendet enligt Martin Normarks (L) förslag till beslut och finner bifall.

Beslutet skickas till:

- Socialnämnden

§ 26 Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer

Dnr SN 18/0162

Beslut

1. Socialnämnden godkänner socialkontorets förslag till handlingsplan som ett underlag för fortsatt arbete att förebygga och minska våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.
2. Socialnämnden föreslår Kommunfullmäktige att besluta i enlighet med Socialnämndens förslag till handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.
3. Ge Socialkontoret i uppdrag att ta fram en handlingsplan med aktiviteter för en tydlig utveckling av insatser som leder till att förebygga våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Handlingsplanens aktiviteter ska vara tidsatta och följas upp regelbundet.

Sammanfattning

Socialnämnden har i uppdrag att samordna det övergripande arbetet för att förebygga och minska våld i nära relation i Upplands-Bro kommun. Förslag på handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relation har tagits fram utav kommunens relationsvåldsstrateg på uppdrag ifrån Socialnämnden och skickats ut på remiss till Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Äldre- och omsorgsnämnden för yttrande.

Kultur- och fritidsnämnden överlämnar handlingsplanen utan synpunkter till Socialnämnden. Utbildningsnämnden tillströkte handlingsplanen med ändring i stycke 4.2.3 enligt förslag till beslut på sammanträdet. Äldre- och omsorgsnämnden godkände förslag till handlingsplan med medskicket av vikten med arbete vid demenssjukdom.

Beslutsunderlag

- Socialkontorets tjänsteskrivelse den 1 februari 2019
- Bilaga 1 - Utbildningsnämndens beslut § 75 den 18 december 2018
- Bilaga 2 – Kultur- och fritidsnämndens beslut § 53 den 4 december 2018
- Bilaga 3 - Äldre- och omsorgsnämndens beslut § 13 den 28 januari 2019
- Bilaga 4 - Äldre- och omsorgsnämndens tjänsteskrivelse den 28 januari 2019

- Bilaga 5 - Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer den 11 november 2018

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner socialkontorets förslag till handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer.
2. Socialnämnden föreslår Kommunfullmäktige att besluta i enlighet med Socialnämndens förslag till handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer.

Förslag till beslut på sammanträdet

Martin Normark (L), Lisbeth Waern (M), Cecilia Norlin (M), Daniele Spagnolo (KD), Ricard Wikman Koljo (C), Marcus Sköld (M) lämnar följande förslag till beslut:

1. Socialnämnden godkänner socialkontorets förslag till handlingsplan som ett underlag för fortsatt arbete att förebygga och minska våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.
2. Socialnämnden föreslår Kommunfullmäktige att besluta i enlighet med Socialnämndens förslag till handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.
3. Ge Socialkontoret i uppdrag att ta fram en handlingsplan med aktiviteter för en tydlig utveckling av insatser som leder till att förebygga våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Handlingsplanens aktiviteter ska vara tidsatta och följas upp regelbundet.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut, kontorets förslag och Moderaternas, Liberalernas, Kristdemokraternas och Centerpartiets förslag till beslut. Ordförande finner att Socialnämnden fattar beslut enligt de styrandes förslag till beslut.

Beslutet skickas till:

- Kommunstyrelsen

Handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck

Handlingsplan för Upplands-Bro kommun

2018-11-12 rev 2019-01-14

karin.hagglund@upplands-bro.se

Upplands-Bro i hjärtat av Mälardalen är en av Storstockholms naturskönaste kommuner med 13 mil stränder och en skärgård med 50 öar. Här möts en mångtusenårig historia med en spännande framtidsutveckling. Här kan du kombinera tryggt boende med en aktiv fritid. Allt finns på armlängds avstånd.

Rapport

Text: Karin Hägglund, Upplands-Bro kommun

www.upplands-bro.se
kommun@upplands-bro.se
08 581 690 00

Handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck

Innehåll

1	Inledning	5
1.1	Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relation	7
2	Bilaga: Kartläggning av arbete för att förebygga och minska våld i nära relation.....	9
2.1	Våld i nära relation - hur vanligt är det?	9
2.1.1	Utsatta grupper	9
2.2	Ett paradigmskifte har skett	10
2.3	Två viktiga begrepp att definiera	10
2.3.1	Våld	10
2.3.2	Nära relation	11
2.4	Våld och hälsa.....	11
2.5	Men det handlar inte bara om utsatta kvinnor.....	12
2.5.1	Barn	12
2.5.2	Hedersrelaterat våld.....	12
3	Vad har vi att förhålla oss till?	14
3.1	Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet.....	14
3.2	Mål för jämställdhet.....	14
3.3	Riktlinjer för våld i nära relation för Upplands-Bro	15
4	Samverkan och en del av ett kommunövergripande folkhälsoarbete....	16
4.1	Att förebygga våld som en del av ett folkhälsoarbete.....	16
4.2	Vad görs idag?	16
4.2.1	Kommunledningskontoret	17
4.2.2	Socialkontoret.....	17
4.2.3	Utbildningskontoret	18
4.2.4	Kultur - fritidskontoret.....	18
4.3	Best practice.....	19
4.4	Vi behöver jobba på olika nivåer för att bli framgångsrika	20
4.4.1	Befintliga strukturer.....	21
4.4.2	Operativ nivå	21
4.4.3	Att våga se och våga fråga är avgörande	21
4.4.4	Kompetensutveckling	21
5	Utveckling av arbetet	22
6	Vill du lära mer om kvinnofridsarbete och våld i nära relation?.....	23
6.1	Hemsidor.....	23
7	Bilaga 1 Vad görs idag för att förebygga och minska våld i nära relation?.....	25
	Socialkontoret - fyra arbetsområden	25
	Utbildningskontoret – fyra arbetsområden	27
	Kultur -och fritidskontoret – två arbetsområden.....	28

Handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck

1 Inledning

Våld i nära relation är ett allvarligt folkhälso- och samhällsproblem. Att leva i frihet från våld är en mänsklig rättighet. Levnadsvillkor och livskvalitet påverkas allvarligt för de som är våldsutsatta. Det är fler kvinnor än män som utsätts för våld i nära relation.

Våld mot kvinnor definieras i Istanbulkonventionen¹ som:

" ... ett brott mot de mänskliga rättigheterna och en form av diskriminering av kvinnor och avser varje fall av könsrelaterat våld som leder till, eller troligen kommer att leda till, fysisk, sexuell, psykisk eller ekonomisk skada eller fysiskt, sexuellt, psykiskt eller ekonomiskt lidande för kvinnor, inbegripet hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande, oavsett om det sker i ett offentligt eller privat sammanhang." (artikel 3.a.)

Det är viktigt att sätta ljus på att våld i nära relation är en situation som oftast föregåtts av en "normaliseringsprocess" där en successiv förskjutning av gränser för vad som är acceptabelt inom relationen har skett. Våld kan också ske i en hederskultur och skiljer ut sig genom att våldet då är kollektivt sanktionerat av människor i omgivningen.

Föreslagen handlingsplan baseras på en kartläggning av arbetet för att förebygga och minska våld i nära relation Upplands-Bro. Kartläggningen genomfördes under våren 2018. Utgångspunkten var att först se över hur verksamheterna inom Upplands-Bro kommun arbetar idag för att sedan kunna se vilka strategiska steg som behöver tas framöver. Det är av vikt att arbetet går i linje med det kommunövergripande arbetet för hållbar utveckling. Samverkan med andra aktörer såsom föreningslivet, polis, kvinnojouren Anna, primärvården och bostadsbolagen är avgörande för att lyckas med arbetet att förebygga och minska våld i nära relation. Kartläggningen bifogas som bilaga och syftar till att ge en bakgrund och ett sammanhang för arbetsområdet *att förebygga och minska våld i nära relation* i Upplands-Bro kommun, samt visa på arbetet som görs inom den kommunala verksamheten.

Ett kommunövergripande arbete för att förebygga och minska våld i nära relation i Upplands-Bro har inletts under våren 2018 då en strateg har anställts på halvtid för att samordna arbetet. Tjänsten är placerad inom socialkontoret på avdelningen för kvalitet- och verksamhetsstöd. Tjänsten finansieras av

¹Istanbulkonventionen kallas Europarådets konvention förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet då konventionen undertecknades i Istanbul maj 2011. Den trädde i kraft i Sverige november 2014.

Handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck

Innehåll

kommunen och det finns externa medel sökta från Socialstyrelsen för att genomföra vissa insatser inom området.

1.1 Handlingsplan för att förebygga och minska våld i nära relation

Målet är att skapa en handlingsplan för att utveckla arbetet inför 2019 med aktiviteter på såväl lång och på kort sikt som kan följas upp. Det är viktigt att dessa integreras i ordinarie styrsystem och att varje nämnd ser vad den egna verksamheten kan bidra med. Arbetet samordnas av relationsvårdsstrategen.

Övergripande syfte är att förebygga och minska våld i nära relation genom att utveckla det strategiska arbetet, samverkan och fördjupa den kollektiva kunskapen inom området.

Innehåll:

Organisation

- Integrera arbetet för att förebygga och minska våld i nära relation med övrigt strategiskt förebyggande arbete i kommunen. Detta för att arbeta mer effektivt utifrån risk- och skyddsfaktorer. Under det Förebyggande rådet kommer olika operativa samverkansgrupper skapas, varav en grupp ska ha fokus på att förebygga och minska våld i nära relation. I grupp bör socialtjänsten, elevhälsa, gymnasier, fritid, polis och Kvinnojouren Anna ingå. Gruppen bör samordnas av strategen för våld i nära relation och syfta till att skapa ett effektivt operativt arbete med samsyn.

Ökad kunskap

- Skapa ett nätverk i kommunen som träffas två gånger per år för att sprida kunskap genom föreläsningar och presentationer av olika verksamheter. Nätverket ska utgöra en arena för samverkan och erfarenhetsutbyte. Inbjudna kommer att vara kommunala verksamheter såväl som andra berörda aktörer i kommunen.
- Kunskapsseminarium och workshops för politiker och kommunledningen med syfte att öka kunskap om effektivt arbete för att förebygga och minska våld i nära relation.
- Ta fram en plan för att fler berörda inom kommunens olika kontor ska genomföra webbutbildningen från Nationellt Centrum för Kvinnofrid.
- Utveckla hemsidan med enkel och lättillgänglig information. Det finns idag ett system, Infogeneratoren, som är framtagen av Länsstyrelserna för att ge lättillgänglig och korrekt information på olika språk.
- Ta fram, ett för kommunen gemensamt, informationsmaterial att sprida inom kommunens verksamheter, till exempel affischer och flyers.

Handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck

Innehåll

Information ska finnas om var man kan vända sig inom kommunen, om Kvinnojouren Anna, Origo, BRIS och eventuellt fler aktuella aktörer. Under workshopen lyftes flera möjligheter till att sprida information fram som till exempel att skolbibliotek och bibliotek kan ha tema om våld via bokutställningar.

Samverkan

- Utveckla dialogforum med lokalinvånare och samverkan med det lokala föreningslivet med syfte att förebygga och minska våld i nära relation. Vidare är syftet att stärka sammanhållningen bland kommuninvånare samt förståelsen för det lokala arbetet bland kommunanställda och förtroendevalda.
- Fördjupat samarbete med Origo utifrån hedersrelaterat våld via Integrationsenheten i Upplands-Bro kommun.

Utveckling av arbetssätt

- Kommunövergripande checklista för hur Upplands-Bro kommun arbetar för att uppmärksamma och synliggöra våld i nära relation och rutiner för orosanmälningar samt hur samverkan med föräldrar, förskola och skola ska ske efter anmälan.
- Förändra rutinen att ekonomiskt bistånd betalas ut till enbart mannen (eller till endast en part om det är ett samkönat par) till att det ska betalas ut till båda makarna i ett hushåll.
- Se över möjligheterna att arbeta med metoden *Huskurage* som drivs av en ideell förening med mål att förebygga och förhindra våld i nära relation genom att ge grannar verktyg att agera. Huskurage är en policy som uppmanar grannar att visa omtanke och omsorg vid oro för att någon far illa.

2 Bilaga: Kartläggning av arbete för att förebygga och minska våld i nära relation

2.1 Våld i nära relation - hur vanligt är det?

Våld förekommer i alla åldrar och i samtliga samhällsgrupper. Det är drygt 25 procent av Sveriges kvinnor som utsatts för våld i nära relation och cirka 17 procent av männen. Det är lika vanligt förekommande i homosexuella som heterosexuella relationer. Det finns kvinnor som slår män men i majoriteten av fallen är det män som slår kvinnor. Det sambandet stärks ju grövre våld som används. Kvinnor har även en högre utsatthet för dödligt våld i en nära relation.²

2.1.1 Utsatta grupper

Det finns faktorer som kan bidra till ökad utsatthet och sårbarhet för våld, direkt eller indirekt.

- Barn som är utsatta eller bevittnar våld
- Kvinnor och barn som lever i en hederskultur
- Personer med psykiska och fysiska funktionsnedsättningar utifrån beroendeställning
- Missbrukande kvinnor
- HBTQ-personer
- Äldre

I sammanhanget bör nämnas att personer som är 65 år och uppåt är en växande grupp i befolkningen och även i denna grupp förekommer våld. Det finns även en särskild utsatthet i gruppen på grund av sjukdom som påverkar personligheten och kan utlösa våldstendenser hos de äldre som påverkar deras anhöriga och även brukare emellan. I en rapport från Länsstyrelsen³ lyfts att detta inte alltid ses som våld i nära relation och därför inte registreras eller anmäls. Äldre som behöver mycket vård från till exempel anhöriga, löper också större risk att bli utsatta för våld då de befinner sig i beroendeställning och de anhöriga befinner sig i en pressad situation.

En intressant aspekt på utsatthet för våld som lyftes på nationella kvinnofridskonferensen i maj 2018 var att vara mamma. Att just sårbarheten – rädslan att förlora sina barn – kan leda till att kvinnor stannar i en våldsrelation.

² SOU 2014:49 *Våld i nära relationer – en folkhälsofråga*.

³ Länsstyrelsen Rapport 2017:20: *Äldre och våld i nära relationer. En kartläggning om kommunernas arbete 2017*.

Viktigt att notera är att de allra flesta våldsutsatta kvinnor är mammor och att ta detta i beaktande vid stöd och hjälp.

2.2 Ett paradigmskifte har skett

Den senaste tioårsperioden har arbetet för kvinnofrid och mot våld i nära relation genomgått ett paradigmskifte. Idag tar samhällets olika aktörer allt större ansvar för att ge stöd och hjälp till våldsutsatta vuxna och till barn som har bevittnat eller själva utsatts för våld. Tidigare har arbetet främst drivits av ideella krafter. Kommunens ansvar för att ge stöd och hjälp tydliggjordes 2007 genom en skärpning av socialtjänstlagen (SoL) samt 2014 gjordes ett förtydligande av då Socialstyrelsens *Föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer* infördes.

Sedan några år tillbaka har det skett en förskjutning till att prata om våldet i könsneutrala termer. Den pendeln är dock på väg tillbaka och vid Nationella Kvinnofridskonferensen⁴ i maj 2018 pratade flera av Sveriges experter och politiker inom området om vikten att våga prata om våldet ur ett genus- och strukturellt perspektiv, just för att tydliggöra att kvinnor är mer utsatta än män. I och med det bör vi använda begreppet *kvinnofrid* - mäns våld mot kvinnor - såväl som begreppet *våld i nära relation* – för att inkludera andra grupper som drabbas av våld.

2.3 Två viktiga begrepp att definiera

2.3.1 Våld

Våld är en handling riktad mot en annan person, som genom denna handling skadar, smärtar, skrämmer eller kränker och får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något som den vill.⁵

Olika former av våld

- Fysiskt våld kan bestå av alltifrån hårda grepp, knuffar och örfilar till knytnävsslag, sparkar och användande av vapen.
- Det psykiska våldet kan handla exempelvis om hot, tvång, trakasserier, glåpord, förlöjliganden, kontroll, och social isolering.
- Sexuellt våld kan innebära att tvinga någon till sexuella handlingar, tvinga någon att titta på pornografi, sexuella trakasserier, sexuellt kränkande språk och våldtäkt. Det kan också handla om könsstympning och tvångsgifte.
- Materiellt och ekonomiskt våld kan bestå av att ha sönder ägodelar som betyder mycket för den andre, stöld, att vägra den utsatta insyn i ekonomin och ekonomisk kontroll.

⁴ Nationell Kvinnofridskonferens 29 - 30 maj, 2018. Anordnad av Nationell myndighetssamverkan för kvinnofrid

⁵ Definition av Per Isdal, grundare av Alternativ till våld.

Handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck

Innehåll

- Våld i form av försummelse riktas ofta mot personer med nedsatt funktionsförmåga som har svårt att i vissa avseenden klara sig själva. Det kan exempelvis handla om att inte ge den utsatta sin medicin eller mat, att inte hjälpa personen till sin rullstol från sängen och att inte ge hjälp med personlig hygien och annat.

Ibland utövas inte våldet aktivt så ofta, det räcker att det finns där latent och att den utsatta vet att det kan upprepas, för att skapa en otrygg situation och begränsa och kontrollera den utsatta i dennes vardag.

2.3.2 Nära relation

Begreppet närstående är könsneutralt och syftar på varje person som den våldsutsatta bedöms ha en nära och förtroendefull relation till. Det kan handla om såväl makar, partners, sambor, pojk- eller flickvänner, som föräldrar, syskon, barn eller andra släktingar. Det kan även gälla andra personer som den våldsutsatta har eller haft en nära och förtroendefull relation till.

Bedömningen om vem som kan betraktas som närstående ska göras utifrån familje- och levnadsförhållanden i det enskilda fallet.⁶

2.4 Våld och hälsa

Våld i nära relation har konstaterats vara ett av de allvarligaste problemen mot kvinnors hälsa enligt WHO (Världshälsoorganisationen) 2013. Det utövas främst av män som de har eller haft en nära relation med.⁷

Då våld i nära relation och det grövsta våldet är riktat mot kvinnor är det i sammanhanget av vikt att se vilka konsekvenser våldet har för kvinnors hälsa.⁸

- Tecken på posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) är tre till fyra gånger vanligare hos kvinnor som utsatts för allvarligt våld.
- Depression är dubbelt så vanligt hos kvinnor som utsatts för allvarligt våld.
- Fysisk ohälsa är dubbelt så vanligt hos kvinnor som utsatts för allvarligt våld, till exempel är hjärtinfarkt två till fyra gånger så vanligt i denna grupp.
- Försäkringskassan handlägger cirka 11 000 fall årligen gällande sjukskrivning, rehabilitering eller aktivitetsersättning relaterat till misshandel, grov kvinnofridskränkning och olaga hot mot kvinnor.⁹

⁶ SOU 2015:55 *Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck.*

⁷ SOU 2015:55 *Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck*

⁸ Nationellt Centrum för Kvinnofrid (2014). *Våld och hälsa. En befolkningsstudie om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa.*

⁹ Brottsförebyggande rådet, bra.se

2.5 Men det handlar inte bara om utsatta kvinnor

2.5.1 Barn

Begreppen kvinnofrid och våld i nära relation används parallellt för att belysa att arbetet dock inte enbart handlar om våldsutsatta kvinnor. Det är till exempel av vikt att uppmärksamma att det ofta finns barn som påverkas av våldet, antingen direkt genom att även de är våldsutsatta eller indirekt genom att vara vittne till och att leva i ett sammanhang där våld är en del av vardagen. Det tar sig i uttryck i olika former av fysisk och psykisk ohälsa, varav ett exempel är svårigheter att koncentrera sig i skolan. Utifrån konventionen om barns rättigheter ska barns bästa vara i fokus och det är centralt att komma ihåg i detta arbete när det finns minderåriga barn med i bilden.¹⁰

2.5.2 Hedersrelaterat våld

I ett sammanhang som präglas av hederskultur är det kollektivets (familjens eller släktens) intressen överordnade individens. Det bygger på traditioner och normer och det finns ett samband mellan utövande av religion och strävan efter att bevara heder. Däremot finns det inget samband mellan någon specifik religion och våld. Förtryck med hänvisning till heder återfinns inom olika etniska och religiösa grupper.¹¹ I hederskultur sker det alltid repressalier om en person bryter mot regler eller normer där familjens heder kan vanöras. Det är framförallt normer kring sexualitet och relationer som är i fokus. Kvinnor och män bidrar till att reproducera hederskulturen och ofta är det såväl familj, släkt som grannar som ser till att den sociala kontrollen upprätthålls.

I Sverige är det uppskattningsvis cirka tio procent av unga upp till 25 år som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Det är cirka 100 000 människor, varav de flesta är flickor och kvinnor.¹²

Hedersrelaterat våld innefattar bland annat:

- Flickor utsätts för könsstympning, vanligtvis mellan 4 och 14 år.¹³
- Förbud mot kärleksrelationer innan äktenskap.
- Att inte få välja partner själv.
- Frånskilda kvinnor anses bryta mot familjens och släktens heder och kan därför utsättas för våld och förtryck.
- Särskilt utsatta är HBTQ-personer då tvåsamhet och heterosexualitet är norm.

¹⁰ Regeringskansliet (2014): *Konventionen om barns rättigheter med strategi för att stärka barns rättigheter i Sverige.*

¹¹ Nationellt Centrum för Kvinnofrid (2010) *Hedersrelaterat våld och förtryck – en kunskaps- och forskningsöversikt.*

¹² SOU 2014:49 *Våld i nära relationer – en folkhälsofråga.*

¹³ UNICEF 2016, Female Genital Mutilation/Cutting: A global concern

Handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck

Innehåll

- Särskilt utsatta är även personer med funktionsnedsättning då de ofta är mycket beroende av sin omgivning. (Denna utsatthet för våld återfinns dock oavsett kontext, till stor del på grund av sin beroendeställning.)¹⁴

Att tänka på:

- Då hederskultur är rådande är det vanligt att det som rör familjen hålls inom just familjen. Det anses självklart att inte prata med till exempel personal inom förskola, skola och socialtjänst om problem. Det gör det än mer viktigt att personal som möter familjer i olika verksamheter både har kunskap och vågar fråga om de uppfattar signaler att hedersrelaterat våld eventuellt förekommer.

¹⁴ Origo, www.origostockholm.se (2018)

3 Vad har vi att förhålla oss till?

3.1 Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet

Konvention kallas även *Istanbulkonventionen* då den undertecknades i Istanbul 11 maj 2011. Sverige undertecknade konventionen samma dag och i november 2014 trädde den i kraft i Sverige.¹⁵

Istanbulkonventionen är det första juridiskt bindande regionala instrumentet om våld mot kvinnor i Europa.

Istanbulkonventionen fördömer alla former av våld och beskriver våld mot kvinnor: ”*som ett uttryck för historiskt ojämlika maktförhållanden mellan kvinnor och män.*” Vidare fastslår den att våld mot kvinnor på strukturell nivå är relaterat till kön och konstaterar att kvinnor och flickor riskerar att utsättas för könsrelaterat våld samt våld i hemmet i större utsträckning än män. Arbetet för att förebygga våld blir då avgörande för att kunna uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män. Istanbulkonventionen särskiljer sig från andra definitioner av våld (se inledning) då den inkluderar ekonomiskt lidande. I en förklarande rapport beskrivs att ekonomiskt lidande kan ha samband med psykiskt våld, vilket leder till antagandet i rapporten.

”... att förebygga våld mot kvinnor är av avgörande betydelse för att uppnå såväl *formell* som *reell* jämställdhet mellan kvinnor och män.”

Istanbulkonventionen är enkelt och praktiskt skriven i olika artiklar som pekar ut att arbetet mot våld i nära relation bland annat ska bygga på:

- Ett genusmedvetet förhållningssätt
- Samordning av berörda aktörer, även frivilligorganisationer och civilsamhället
- Se över ekonomiska resurser för att kunna bedriva ett adekvat arbete
- Öka medvetenheten genom till exempel kampanjer och program
- Samt att en så kallad hederskultur inte rättfärdigar någon typ av våldshandling.

3.2 Mål för jämställdhet¹⁶

Nationellt har det utformats jämställdhetspolitiska mål för att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Ett av målen är att

¹⁵ Regeringskansliet 2014: *Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet*

¹⁶ Mål för jämställdhet, <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/jamstallldhet/mal-for-jamstallldhet/>

mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Det finns även en nationell strategi¹⁷ kopplad till arbetet som lyfter fram fyra viktiga områden:

- Ett utökat och verkningfullt förebyggande arbete mot våld.
- Förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn.
- Effektivare brottsbekämpning.
- Förbättrad kunskap och metodutveckling

3.3 Riktlinjer för våld i nära relation för Upplands-Bro

Dessa riktlinjer är socialkontorets utgångspunkt för hur personer som utsätts för våld i nära relation ska bemötas av kontorets anställda och hur handläggningen ska bedrivas. Riktlinjerna innehåller även en omvärldsanalys, hur kommunens arbete ser ut, en fördjupning kring skyddade personuppgifter och om olika grupper såsom barn, äldre och HBTQ-personer. Även hedersrelaterat våld tas upp i dessa riktlinjer samt andra myndigheters ansvar. Riktlinjerna revideras varje år av Socialnämnden. I riktlinjerna står det även att det ska finnas både förebyggande och strukturerad samverkan när det gäller våld i nära relation i kommunen.

Dessa riktlinjer gäller dock bara socialkontoret och i det framtida strategiska arbetet är det viktigt att sätta samverkan i fokus och se att ansvaret för att minska våld i nära relation inte enbart är socialkontorets ansvar. Dock är det viktigt att utgå från de riktlinjerna i det strategiska samverkansarbetet. Syftet med riktlinjerna är följande:

- Att säkerställa att de utsatta som söker hjälp får ett professionellt bemötande och det stöd de har behov av oavsett vilken verksamhet de vänder sig till.
- Att främja metod- och kompetensutveckling för personal som i sitt arbete kan komma i kontakt med våldsutsatta personer.
- Att utveckla de verksamheter som möter våldsutsatta samt utveckla samverkan mellan dessa.
- Att riktlinjerna ska ge vägledning och konkret stöd i arbetet med personer utsatta för våld i nära relation.

¹⁷ Regeringskansliet 2017: *En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor*

4 Samverkan och en del av ett kommunövergripande folkhälsoarbete

4.1 Att förebygga våld som en del av ett folkhälsoarbete

Våld i nära relation är ett folkhälsoproblem och det finns behov av att jobba förebyggande parallellt med arbetet med att stötta våldsutsatta i vardagen och att ha beredskap och kunna agera i akuta situationer.

Att bedriva ett strategiskt förebyggande arbete är att ta en bred ansats. Det handlar om att förebygga stereotypa könsnormer och sexism men likväl att se att insatser behövs inom flera områden, till exempel inom förskola, skola och föreningsliv. Forskning visar att arbete som bidrar till förändring av normer om genus är effektivt. Det är ett arbete som bör riktas mot såväl både unga kvinnor som unga män. Viktigt att ta i beaktande är att arbeta normkritiskt inte handlar om att avskaffa normer, utan att identifiera normer som begränsar människor i sina liv, kvinnor såväl som män. Det är dessa normer ett förebyggande arbete siktar på att förändra. Helt enkelt handlar det om att ifrågasätta vad som anses kvinnligt respektive manligt samt arbeta för att förändra de relativt smala ramar som finns idag.¹⁸

Ett strategiskt arbete för att förebygga och minska våld i nära relation innebär samverkan mellan alla kontor i Upplands-Bro kommun. Det är viktigt att understryka att det inte är ett arbete som enbart kan eller ska bedrivas av socialkontoret. Att upptäcka och våga ställa frågor till vuxna och barn kan göras i de verksamheter som möter just vuxna och barn. Det är viktigt att kommunens anställda har kunskap och rutiner för att ställa frågor i olika sammanhang vid misstanke om våld.

4.2 Vad görs idag?

Den workshop som genomfördes i maj 2018 med socialkontoret, utbildningskontoret och kultur- och fritidskontoret visar att det bedrivs arbete för att förebygga och minska våld inom dessa kontor redan idag. Däremot finns det samverkansvinster att göra, samt att intensifiera arbetet för att kunna upptäcka och hjälpa fler som är våldsutsatta, vuxna såväl som barn. Under workshoppen arbetade man med två frågeställningar; vad gör vi idag för att förebygga och minska våld i nära relation samt vilka steg behöver vi ta för att utveckla arbetet. Nedan presenteras vad som görs idag inom respektive kontor. Kompletterande underlag från kommunledningskontoret har inhämtats under hösten 2018.

¹⁸ SOU 2014:6 *Män och jämställdhet*

4.2.1 Kommunledningskontoret

Utvecklingsstaben arbetar idag strategiskt med frågor som rör integration- och inkludering, utveckling av mänskliga rättigheter och demokrati samt våldspreventivt arbete. Integrationsenheten arbetar med att upplysa lokalinvånare om jämställdhet och barnaga. En plan för hållbar utveckling är under utarbetning.

4.2.2 Socialkontoret

Socialkontoret arbetar idag utifrån de riktlinjer som tidigare nämnts. Alla socialsekreterare inom socialkontoret utbildas i metoden FREDÅ. Det är en metod som är framtagen av Socialstyrelsen för att identifiera och beskriva våldsutsatthet. Inom vuxenenheten finns det en socialsekreterare på halvtid som arbetar med fokus på våld i nära relation. Det finns en samordnare för kvinnofrid för det praktiska arbetet inom socialtjänsten (området är ett av tre som samordnaren ansvarar för). Det är få män som utövar våld som söker hjälp, men om någon söker finns det hjälp att tillgå via öppenvården på Härnevimmottagningen. Insatserna bygger på att den som utövar våld ökar förståelsen om sig själv och hittar alternativ till våldshandlingar.

Tillsammans med strategen för våld i nära relation ansvarar dessa tre funktioner (specialiserad socialsekreterare och kvinnofridssamordnare) för att delta i nätverk inom området. De nätverk som är aktuella är Origo (nätverk för hedersrelaterat förtryck) nätverk för Stockholms nordvästkommuner samt Länsstyrelsens strategiska nätverk.

Arbete som bedrivs inom socialkontoret uppdelat på fyra områden:

- **Utbildning- och kompetensutveckling** som dels handlar om utbildning inom verksamma metoder och vidareutbildning för personal och dels att bidra med kompetens till andra enheter och kontor.
- **Samverkan internt och externt** som syftar till att skapa ett effektivt och tryggt arbete för de som är utsatta och även skapa ett kommunövergripande strategiskt arbete.
- **Insatser** inom området, som är socialtjänstens ansvar, och innefattar utredning, samtal, bevilja insatser, stöd och skyddat boende. Om det finns barn med i bilden ska alltid deras behov vara i centrum.
- **Expertkunskap** handlar om att det finns personer inom de olika enheterna som kan ”mer” om frågan, det bedrivs arbete utifrån välbeprövade metoder och personal utbildas kontinuerligt.

För en mer utförlig lista av vad de olika delarna innehåller, se bilaga 1.

4.2.3 Utbildningskontoret

När det gäller evidens och våldsförebyggande arbete är det skolan som arena där de mest verkningsfulla metoderna återfinns.¹⁹ Förskola och skola är en viktig arena utifrån den mängd tid barn och elever tillbringar i de verksamheterna. En viktig uppgift för skolan är att se till att alla elever får delta i all undervisning, även sexualundervisning och idrottsundervisning. Det är viktigt att slå fast att skolan inte är värdeneutral utan har sin bas i mänskliga rättigheter, demokratiska värderingar och att barnperspektivet ska genomsyra all verksamhet. Detta gäller även förskola där det finns stora möjligheter att arbeta förebyggande till exempel med social emotionell träning och normkritiska arbetssätt.

Arbetet som bedrivs inom utbildningskontoret är uppdelat på fyra områden.

- **Samtal** som innefattar att ta sig tid för samtal, genomföra hälsosamtal med elever och motivationsamtal med föräldrar/vårdnadshavare.
- **Utbildning och kompetensutveckling** som inkluderar såväl att personalen går på utbildningar och föreläsningar som att sprida information om vart man kan vända sig genom anslag i de egna verksamheterna.
- **Samverkan** inom utbildningskontoret med andra kontor inom kommunen med syfte att stötta barn/elever och föräldrar/vårdnadshavare.
- **Insatser** handlar om metoder, lektionsteman och värdegrundsarbete inom skolan, men också att se och vara uppmärksam på barns och elevers beteende och ha rutiner för orosanmälan.

För en mer utförlig lista av vad de olika delarna innehåller, se bilaga 1.

4.2.4 Kultur - fritidskontoret

Inom idrotten samlas många barn och ungdomar och detsamma gäller för olika kulturverksamheter såsom bibliotek och kulturskola. Det skapar en arena för att arbeta förebyggande, framförallt på universell nivå. Verksamheter som syftar till att stärka ungas självkänsla och trygghetskänsla bidrar till ett våldsförebyggande arbete.

Arbetet som bedrivs inom kultur- och fritidskontoret uppdelat på två områden.

- **Viktiga vuxna** som handlar om att skapa förtroendefulla relationer för att kunna vara ett stöd och kunna slussa vidare om det finns behov av mer hjälp.
- **Samverkan** som innebär att rådfråga, göra orosanmälningar och medverka på möten för Elevhälsoteamen.

För en mer utförlig lista av vad de olika delarna innehåller, se bilaga 1.

¹⁹ Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällefrågor (2014b). *Inget att vänta på. Handbok för våldsförebyggande arbete med barn och unga.*

4.3 Best practice

Trots att kommunernas ansvar för stöd till våldsutsatta kvinnor har förtydligats under den senaste tioårsperioden finns det begränsad forskning kring vad stödet innehåller idag och hur det bör utformas. En avhandling²⁰ lyfter fram gemensam kunskap och syn på sociala problem för ett fungerande arbete inom området. Vidare visar avhandlingen dels att behoven hos våldsutsatta kvinnor är komplexa men också att det finns stora variationer kvinnor emellan. De kategorier av stöd som lyfts fram som viktiga är:

- Boende (skydd, stöd och långsiktighet)
- Ekonomiskt och praktiskt stöd
- Samtalsstöd (som visar sig vara den form av stöd som inte alltid går att erbjuda inom kommuner)

Utifrån Öppna jämförelser har Sveriges kommuner och landsting identifierat fem faktorer som främjar kvalitet inom kvinnofridsområdet inom kommuner²¹.

1. Många vägar in

Det handlar om att tidigt nå våldsutsatta och våldsutövare och erbjuda olika och lättillgängliga vägar till stöd, hjälp och skydd. Att ha låga trösklar genom att bygga upp kunskap och förtroende för den stöd- och hjälpverksamhet som kommunen erbjuder. Det finns ofta rädslor och föreställningar om vad som kan hända om man ber om hjälp. Det handlar även om att sprida information och göra det förebyggande våldsarbetet tydligt och tillgängligt så att personal både vågar se och ställa frågor.

2. Direkt och adekvat stöd och hjälp

Det handlar om att ha en tydlig process för att kunna agera snabbt. Många våldsutsatta förminskar och förnekar sin utsatthet och därför blir det viktigt att agera snabbt. Säkerheten för den som är utsatt och eventuella barn måste stå i centrum. Det lyfts fram att det krävs specialistkompetens hos en eller flera handläggare inom området och att barnperspektivet ska stå i centrum.

3. Integrera kvinnofridsarbetet i ordinarie strukturer

Det handlar om att bygga upp ett långsiktigt, strategiskt och målinriktat arbete inom ordinarie styr- och ledningssystem. Det är viktigt att arbetet är politiskt prioriterat och att arbetet går från ord till handling, att hitta

²⁰ Ekström, Veronika (2016) *Det besvärliga våldet. Socialtjänstens stöd till kvinnor som utsatts för våld i nära relationer*. Linköpings Universitet. Filosofiska fakulteten. No. 689.

²¹ Sveriges kommuner och landsting (2016). *Framgångsfaktorer i kvinnofridsarbetet. En undersökning av utvecklingen av arbetet mot våld i nära relationer i kommuner*.

lämpliga indikatorer för att kunna mäta resultat och att sätta tydliga och tidsbestämda mål och delmål.

4. Samverkan med andra samhällsaktörer

Det handlar om att upprätta en strukturerad samverkan inom kommunen och med andra aktörer såsom polis, hälso-och sjukvård och kvinnojourer. I samverkan är det viktigt att tydliggöra roller, ansvar och befogenheter för att arbeta effektivt ihop.

5. Nationellt stöd

Det handlar om att det på ett nationellt plan behöver bedrivas ett aktivt arbete genom att ta fram nationella handlingsplaner och satsningar samt att myndigheter tillhandahåller handböcker, vägledningar och kompetensutveckling inom området. Det innefattar även de projekt som har varit möjliga utifrån nationell finansiering.

4.4 Vi behöver jobba på olika nivåer för att bli framgångsrika

Förebyggande arbete behöver bedrivas på tre olika preventionsnivåer för att det ska bli framgångsrikt. Det handlar om att arbeta på olika sätt på olika arenor för att skapa medvetenhet om våld i nära relation och om kvinnofrid, vart man kan vända sig och ha ett effektivt arbete med de som är utsatta. Nedan beskrivs de tre olika preventionsnivåerna och vad arbete på respektive nivå kan innebära inom detta område.

- **Universell nivå:** är riktat mot alla barn, ungdomar och vuxna utifrån att vi inte kan förutsäga vilka som kommer att bli utsatta. Ett universellt förebyggande arbete är de insatser vi gör *innan* våldet och det hedersrelaterade våldet har skett. Exempel på universella insatser kan vara att biblioteken ställer fram böcker som handlar om utsatthet, våld och att leva i hederskultur eller att unga får tillgång till program som ger verktyg för hälsosamma och jämställda relationer. Ansvaret för det universella arbetet är delat mellan kommunens olika aktörer, interna som externa aktörer.
- **Selektiv nivå:** är akuta insatser när våldet har skett, till exempel att den våldsutsatta och eventuella barn tas om hand i säkra miljöer och akuta skador dokumenteras. Detta är framförallt socialtjänstens ansvar. Selektivt förebyggande arbete riktar sig även till riskgrupper, i detta de som riskerar att utsättas för våld.
- **Indikerad nivå:** är insatser som sker efter det att våld har skett och kan omfatta behandling av såväl våldsutsatta som våldsutövare. För den utsatta innebär det ofta bearbetning av trauma. Det huvudsakliga ansvaret ligger hos socialtjänsten, men ofta är det bra med samverkan med till exempel förskola, skola och äldreomsorgen.

4.4.1 Befintliga strukturer

Det finns idag ett Förebyggande råd som arbetar kommunövergripande för prevention där kommunkontorets funktioner för social hållbarhet, integration samt trygghet och säkerhet ingår. Även nyckelfunktioner från andra kontor deltar i arbetet. Rådet är ett forum där det strategiska kommunövergripande arbetet för att förebygga och minska våld i nära relation kan ingå för att underlätta samverkan mellan funktioner och arbetsområden. Att arbeta förebyggande mot våld i nära relation framgångsrikt innebär att arbeta tvärssektoriellt och då är en effektiv samverkan central. Det går hand i hand med drogförebyggande arbete, brottsprevention, integrationsarbete, föräldrastödsarbete samt social hållbarhet. Vad vi än vill förebygga är ett tvärssektoriellt samverkansarbete centralt för att lyckas.

4.4.2 Operativ nivå

Under det Förebyggande rådet kommer olika operativa samverkansgrupper skapas, varav en grupp bör ha fokus på att förebygga våld i nära relation. I gruppen bör socialtjänsten, elevhälsa, gymnasier, fritid, polis och Kvinnojouren Anna ingå. Gruppen bör samordnas av strategen för våld i nära relation och syfta till att skapa ett effektivt operativt arbete med samsyn.

4.4.3 Att våga se och våga fråga är avgörande

Avgörande för om arbetet för att minska våld i nära relation ska minska är att anställda och medborgare ska veta vart man kan vända sig om en person berättar om upplevelser av våld, antingen i nära relation eller hedersrelaterat våld. Det behöver finnas lättillgänglig information på olika platser, både digitalt och som information på till exempel skärmar eller lappar inom olika verksamheter.

4.4.4 Kompetensutveckling

Det finns idag en webbutbildning om kvinnofrid och våld i nära relation som tagits fram av Nationellt Centrum för Kvinnofrid (NCK), Socialstyrelsen och länsstyrelserna som nu används runt om i landet.

Ett gott exempel är Kristianstad där snart alla cirka 550 kommunanställda inom arbete- och välfärdförvaltningen har gått kursen. Det innefattar behandlingspersonal, handläggare, HR-personal, SFI-anställda och personal på utvecklingsfunktioner. I andra kommuner finns exempel på att man satt ihop grupper inom olika områden som tillsammans går den webbaserade utbildningen.

5 Utveckling av arbetet

Under workshopen i maj 2018 togs olika förslag på utveckling fram. Utifrån det underlaget samt den kunskap som finns om framgångsrikt arbete, följer här förslag på vidare arbete i Upplands-Bro kommun.

En central del i arbetet är att det ska bli ”lättare” att se och våga fråga om våld genom att öka kunskapen hos alla som möter vuxna och barn om var man kan hänvisa vidare om det är så att personen man pratar med är utsatt för våld.

En viktig del som lyftes fram på workshopen är att lyfta och våga fråga också när det gäller våra egna arbetskamrater, inom våra egna verksamheter. Till exempel om en kollega har blåmärken och/eller skador. Prata med denne, visa omsorg och öppna för dialog. *Jag tror du blivit slagen. Du kan berätta om det om det är så.*

6 Vill du lära mer om kvinnofridsarbete och våld i nära relation?

1. Ekström, Veronika. (2016) *Det besvärliga våldet. Socialtjänstens stöd till kvinnor som utsatts för våld i nära relationer*. Linköpings Universitet. Filosofiska fakulteten. No. 689.
2. Europarådets konvention förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (Istanbulkonventionen). Istanbul maj 2011.
3. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällefrågor (2014b). *Inget att vänta på. Handbok för våldsförebyggande arbete med barn och unga*.
4. Nationellt Center för Kvinnofrid (2010) *Hedersrelaterat våld och förtryck – en kunskaps- och forskningsöversikt*
5. Nationellt Center för Kvinnofrid (2014). *Våld och hälsa. En befolkningsstudie om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa*.
6. SOU 2014:6 *Män och jämställdhet*
7. SOU 2014:49 *Våld i nära relationer – en folkhälsofråga*.
8. SOU 2015:55 *Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck*.
9. Sveriges kommuner och landsting. (2016) *Framgångsfaktorer i kvinnofridsarbetet. En undersökning av utvecklingen av arbetet mot våld i nära relationer i kommuner*.
10. UNICEF 2016, Female Genital Mutilation/Cutting: A global concern

6.1 Hemsidor

1. **Brottsförebyggande rådet**, www.bra.se
2. **Nationellt Center för Kvinnofrid**, www.nck.uu.se
3. **Origo** - resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld
www.origostockholm.se
4. **Mål för jämställdhet**, <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/jamstallldhet/mal-for-jamstallldhet/>

Handlingsplan för våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck

Innehåll

5. **Agenda 2030** och de globala målen, med exempel på mål 5 om jämställdhet mellan könen.
(<http://www.globalamalen.se/internationella-dagen-avskaffandet-av-vald-mot-kvinnor/>)
6. **Kvinnokonventionen** för att belysa området som ett folkhälso- och samhällsproblem. (<http://www.unwomen.se/om-oss/vad-gor-vi/stoppa-vald-mot-kvinnor/>)
7. **Barnkonventionen**, ge exempel på mål 19 om barns rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld eller utnyttjande av föräldrar eller andra vårdnadshavare. (<https://unicef.se/barnkonventionen>)
8. **Helhetsgrepp** - Vi delar analysen om att insatserna för att bekämpa våld i nära relationer måste göras utifrån ett rättsligt, socialt, ekonomiskt och hälsorelaterat perspektiv samt inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv.
(<http://www.valdmotnara.se/dusomjobbarmedfragan/omvaldinararelationer.4.4f12e2b41399619c73c648.html>)
9. **Ojämlika levnadsvillkor**. Om hur konsekvenser av ojämlika levnadsvillkor och barnfattigdom ökar barns risk att hamna i våldsamma miljöer- och relationer.
(https://resourcecentre.savethechildren.net/node/14233/pdf/rb_rapport_2018_final.pdf samt <https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/publikationer/arsrapporter/signaler/>)

Karin Hägglund

Datum
2018-07-09

7 Bilaga 1 Vad görs idag för att förebygga och minska våld i nära relation?

Socialkontoret - fyra arbetsområden

Utbildning och kompetensutveckling

- Utbildning för nyanställda
- Utbildning inom metoden FREDA för berörd personal
- Webbutbildning kring våld i nära relation
- Fråga finns i handläggares utredningsmaterial (BAS)
- Medverkan på utbildningar, interna och externa, om våld i nära relation.
- Bidrar till kompetensutveckling genom informationsträffar om anmälan och socialtjänstens arbete för förskolor, skolor och elevhälsa i kommunen
- Information på SFI om våld mot barn

Samverkan internt och externt

- Inrättande av tjänst som strateg för våld i nära relation för kommunövergripande arbete och samverkan
- Samverkan med Kvinnojouren Anna
- Samverkan med Origo, kompetenscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld.
- Samverkan med polis
- Samverkan med BVC
- Samverkan med familjerätt
- Samverkan mellan socialkontorets enheter då det ofta handlar om både barn och vuxna
- Orosanmälningar mellan enheter inom socialkontoret
- Lotsa rätt genom samverkan
- Informerar den utsatte om andra samhällsaktörer

Insatser

- Tar emot anmälningar och ansökningar

- Inleder utredning på alla barn som utsatta för våld eller bevittnat våld hemma
- Erbjuder möte
- Stödsamtal & rådgivning
- Utreder och placerar
- Vid nybesök ställs frågan om våld
- Barnens behov i centrum (BBIC), att fråga om våld även om inte utredningen handlar om det
- Polisanmälan i vissa fall
- Insats familjebehandling, kommunens öppenvård Solängen
- Erbjuder stöd/insatser via vår öppenvård
- Erbjuder anhörigstöd
- Skyddat boende
- Involvera nätverk som stöd för förändring
- Särskilt boende för äldre. Vi är uppmärksamma på hur besökande barn behandlas av boende (många gånger dementa)
- Alltid skydda barn
- Uppmärksammar relationsvåld inom alla målgrupper

Expertkunskap

- Speciell funktion, socialsekreterare med expertis inom våld i nära relation inom Vuxenheten
- Utreder hur våldet påverkar barnet och erbjuder stöd utifrån det på Barn och ungdomsenheten
- Kontinuerlig användning av metoden FREDA som är ett underlag för samtal om det våld som förekommit och bedömningen av behov av hjälp och skydd
- Arbetar med Trappan som är en modell för krissamtal med barn som upplevt våld i sin familj
- Arbeta med familjen och ge stöd att inte använda våld
- Gör upp planering för om förändringen inte håller i sig. Vad gör vi då? Vem gör vad? Hur, när och vad blir konsekvenserna? Alla i familjen, både det privata och professionella nätverket ska veta och aktiveras
- Varje enhet inom myndighet har (ska ha) en representant för enheten som jobbar lite extra i frågan.

Utbildningskontoret – fyra arbetsområden

Samtal

- Samtal i elevhälsan
- Ge utrymme till samtal
- Föräldragrupper och babymassage ger utrymme till nära samtal
- Prata i skolan kring barnkonventionen – öppna för samtal om barns rättigheter
- Samtal med elever om våld och värderingar. Våld är aldrig acceptabelt
- Stöttande samtal
- Enskilda hälsosamtal med elever (ställer direkta frågor om hemsituation, mående och hälsa)
- Motivationsarbete i enskilda samtal, till exempel kring att lämna relation och förändra sitt beteendemönster
- Förskolechef och pedagoger har gemensamma samtal med föräldrar/vårdnadshavare

Utbildning och kompetensutveckling

- Utbildning för personal kring våld i nära relation och hedersfrågor av psykologer i Resursteamet.
- Handledning för personal
- Anslag i skolans lokaler om BRIS och var man kan vända sig
- Resursteamet genomför föreläsningar om våld i nära relation till skolpersonal

Samverkan

- Samarbete mellan enheter inom Utbildningskontoret, till exempel att skolpersonal uppsöker kurator vid oro
- Elevhälsoteamets möten varje vecka
- Rådfrågor och gör orosanmälningar till socialtjänsten
- Samarbete socialtjänst kring utredningar
- Samarbetar med Solängen och Bryggan
- Samarbetar med Kvinnojouren Anna

Insatser

- Arbetar med metoden ”Stopp min kropp”
- Temaarbete om sexualitet och heder på språkintröduktion
- Medvetandegör Barnkonventionen i verksamheten
- Värdegrundsarbete i klassrum/barngrupper
- Ställer frågor till föräldrar vid oro för barn

- Dokumenterar samlar information kring barnet, agerar ”ögon och öron” genom att se till elevers beteende, uppvisade svårigheter och observerar relation till exempel i elevstödmöten där föräldrar medverkar
- Grupper för generell föräldrastöd
- Rutiner för att anmäla inom förskola och skola
- Förskolan arbetar kring ett material med figuren ”Liten och trygg”
- Förskola arbetar med barnen kring känslor. Att bära hemligheter etc.
- Reagerar för syskons oro för yngre/äldre syskon
- Öppna förskolan har informationsmaterial om våld i nära relation och pedagogerna har kunskap inom ämnet.

Kultur -och fritidskontoret – två arbetsområden

Viktiga vuxna

- Kulturpedagogerna är viktiga vuxna som ser och hör och ofta har unga stort förtroende för dem
- Vara ett stöd för unga i verksamheten
- Lyssnande till ungas historier
- Reagera för syskons oro för yngre eller äldre syskon
- Slussar vidare till hjälp

Samverkan

- Gör orosanmälningar till socialtjänsten
- Anmäler oro till skolledning
- Ringa och rådfråga Barn- och ungdomsenheten (barn, ungdomsenheten)
- Medverkar på möten för Elevhälsateam
- Samverkan med BVC om barns utveckling till exempel läsförmågan
- Samverkan med polis och anmäler vid behov

Camilla Stark

Datum

Vår beteckning

Er beteckning

KS 20/0726

Utvecklingsstaben

Trygghetsutskottet

camilla.stark@upplands-bro.se

Förutsättningar för IOP, Idéburet Offentligt Partnerskap, med Kvinnojouren Anna

Förslag till beslut

Trygghetsutskottet ger kommundirektören i uppdrag att utreda förutsättningarna för Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) med Kvinnojouren Anna.

Sammanfattning

Kvinnojouren Anna startades 2003 och är en ideell förening som är religiöst och partipolitiskt obunden.

Kvinnojouren Anna verkar för kvinnor och barns rätt att leva utan våld, hot och förtryck. Föreningen erbjuder skyddat boende och samtalskontakt för kvinnor utsatta för våld, hot och sexuella övergrepp samt deras barn.

Kvinnojouren Annas styrelse önskar ingå ett Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) med Upplands-Bro kommun för ett långsiktigt och hållbart samarbete.

Idag får kvinnojouren Anna årligen bidrag från Socialnämnden. Ett partnerskap kan garantera ett mer långsiktigt ekonomiskt stöd, vilket i sin tur ger möjlighet till långsiktig planering samt ett fördjupat och förtydligt samarbete.

Förutsättningarna för ett IOP med kvinnojouren Anna bör utredas och ett förslag tas fram avseende innehåll, ansvar för uppföljning av partnerskapet, partnerskapets giltighetstid, finansiering etc.

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 2 november 2020

Ärendet

Kvinnojouren Anna startades 2003 och är en ideell förening som är religiöst och partipolitiskt obunden.

Kvinnojouren Anna verkar för kvinnor och barns rätt att leva utan våld, hot och förtryck. Föreningen erbjuder skyddat boende för kvinnor utsatta för våld, hot och sexuella övergrepp samt deras barn, och samtalskontakt för kvinnor utsatta för våld, hot och/eller sexuella övergrepp. Föreningen bedriver även utbildning, information och opinionsbildning.

Kvinnojouren Annas styrelse önskar ingå ett Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) med Upplands-Bro kommun för ett långsiktigt och hållbart samarbete och en ömsesidighet gällande förväntningar och åtaganden.

Enheten för Trygghet och prevention, Kommunledningskontoret, ansvarar för det preventiva uppdraget mot våld i nära relationer. Socialkontoret ansvarar för det åtgärdande arbetet med våld i nära relation, att stötta våldsutsatta samt barn som bevittnar våld. Samarbetet med kvinnojouren Anna kan fördjupas och förtydligas genom att skapa ett idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Idag får kvinnojouren Anna årligen bidrag från Socialnämnden. Ett partnerskap kan garantera ett mer långsiktigt ekonomiskt stöd, vilket i sin tur ger möjlighet till långsiktig planering.

Förutsättningarna för ett IOP med kvinnojouren Anna bör utredas och ett eventuellt förslag tas fram avseende innehåll, ansvar för uppföljning av partnerskapet, partnerskapets giltighetstid, finansiering etc.

Barnperspektiv

Barn påverkas starkt av hot och våld i nära relationer, både hot och våld riktat mot barnet självt och hot och våld riktat mot någon annan i familjen eller det nära sammanhanget. Att arbeta för att våldsutsatta kvinnor och deras barn får skydd och stöd är av stor vikt och ombesörjs bland annat i ett samarbete med den lokala kvinnojouren.

Upplands-Bro
KOMMUNEN SOM GER PLATS
Kommunledningskontoret

Datum

Vår beteckning
KS 20/0726

3 (3)

Ida Texell
Kommundirektör

Camilla Stark
Tf enhetschef Trygghets- och
preventionsenheten

Beslut sänds till

- Socialchef